

HELYI TANTERV

Módosítva: 2013. március 27.

TARTALOM

HELYI TANTERV

1. A választott kerettanterv megnevezése, a kötelező tanórai foglalkozások, a kötelezően választandó tanórai foglalkozások óraszámja, megnevezése	3
2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei 7	
3. A pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	9
4. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	11
5. Választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.....	11
6. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei.....	11
6.1. Ellenőrzés, mérés, értékelés	12
6.2. Az ellenőrzés, mérés, értékelés területei	12
6.3. Az ellenőrzés, mérés, értékelés terjedelme	12
6.4. Az ellenőrzés, mérés, értékelés alapelvei	13
6.5. Az iskolánk. ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere	13
7 . A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	24
8 . A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot	25
9 . A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	27
10 . A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	28
11 . A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	31
12. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek	35
13. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	37
14. Az iskolai élet	41
14.1. A napközis, szabadidős tevékenység fejlesztési irányelvei	41
14.2. Napközi	42
14.3. Tanulószoba	44
14.4. Az iskola élete a tanítás nélküli szünetekben.....	44
14.5. Nyári szünidei programok	44
14.6. Tanítási időben, iskolán kívül szervezett programok	45
14.7. Versenyek, vetélkedők.....	45
15. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	46
15.1. Egészségnevelési elvek.....	46
15.1.1. A tanulók egészségnevelése.....	48
15.2. Környezeti nevelési elvek.....	57
15. 2.1. A környezeti nevelés színtere az iskolánkban	57
15. 2.2. Erőforrások	58
15.2.3. Alapelvek, jövőkép, célok	60
15.2.4. Tanulásszervezési és tartalmi keretek	62
A Pedagógiai Program módosításának elfogadása és jóváhagyása	69

1. A választott kerettanterv megnevezése, a kötelező tanórai foglalkozások, a kötelezően választandó tanórai foglalkozások óraszám, megnevezése

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi kerettantervekre épül:

A kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 1. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára”, valamint, a

2. sz. mellékletében szereplő „Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára”.

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a kilencven százalékát fedik le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag gyakorlására, a követelmények elmélyítésére, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson:

Alsó és felső tagozaton mindegyik osztályunk általános tantervű osztály. A párhuzamos osztályok mindegyikénél ugyanazoknak a tantárgyaknak az óraszámát növeltük meg.

Osztály	Tantárgy	Óraszám
1.	Magyar nyelv és irodalom	1
	Matematika	1
2.	Magyar nyelv és irodalom	1
	Matematika	1
3.	Magyar nyelv és irodalom	1
	Matematika	1
	Informatika	1

4.	Magyar nyelv és irodalom	1
	Matematika	1
	Informatika	1
5.	Matematika	1
	Informatika	1
6.	Magyar nyelv és irodalom	1
	Matematika	2
7.	Magyar nyelv és irodalom	1
	Matematika	2
8.	Magyar nyelv és irodalom	1
	Matematika	2

Iskolánk az ötödik évfolyamon választható *Dráma és tánc*, illetve *Hon- és népismeret* tantárgyak közül a *Hon- és népismeret* tantárgyat tanítja.

Iskolánk a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő választható („*A változat*” illetve „*B változat*”) kerettantervek közül az alábbi tantervek alapján tanít:

Évfolyam	Választott kerettanterv
1-4. évfolyam	Ének-zene <i>A változat</i>
5-8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom <i>A változat</i>
5-8. évfolyam	Emelt matematika <i>A változat</i>
7-8. évfolyam	Biológia-egészségtan <i>A változat</i>
7-8. évfolyam	Fizika <i>B változat</i>
7-8. évfolyam	Kémia <i>B változat</i>
5-8. évfolyam	Ének-zene <i>A változat</i>

Iskolánkban a tanulók az idegen nyelvi órákon az angol vagy a német nyelv közül választhatnak.

Ötödik évfolyamtól lehetőséget adunk tanulóinknak matematikából emelt szintű képzésben való részvételre. Azok a tanulók kerülhetnek be az emelt szintű csoportba, akik a 4. évfolyam végén megírt matematika szintfelmérő alapján a legjobb teljesítményt nyújtották.

Általános tantervi célok

Célunk olyan **alapvető ismeretek** birtokába juttatni tanulóinkat, amelyek segítségével képesek bekapcsolódni az őket körülvevő mikrokörnyezet életébe, dönteni tudnak a továbbtanulásukról, a további életükről. Ugyanakkor **nyitottak** a makrovilág (haza, a nagyvilág) történései iránt is.

Minden diákunknak **esélyt, lehetőséget** kívánunk teremteni arra, hogy mindenki tehetségének, adottságának megfelelően bontakozhassék ki munkája során.

Szeretnénk elérni, hogy a diák **alkotó** része legyen a tanítás - tanulás folyamatának, ahol ötletei, játékai, feladatai, kérdései, írásai, számítógépes programjai szervesen beépülnek az iskolai foglalkozásba, ahol megtanul helyesen - egyénre szabott módon - tanulni, ahol felkeltik benne a tudás iránti vágyat, ahol felfedezheti az alkotás örömét, ahol a problémákra, konfliktusokra megoldást keres és talál, ahol önismerete, önbizalma egyre jobban fejlődhet.

Erőfeszítést teszünk arra is, hogy a különböző tantárgyakban elsajátítandó ismereteket, képességeket összerendezzük - **integráljuk** - összefüggéseiket feltárjuk.

Az integrációban kitüntetett szerepet biztosítunk a **kommunikációnak**, a tanulásnak, a testi-lelki egészségnek, a környezeti nevelésnek.

Minden műveltségi terület, tantárgy nevelése-oktatása során a kommunikáció, a tanulás- a fent említettek - kultúra fejlesztésére a pedagógusnak kitüntetett figyelmet kell fordítania. Tudatosan kell fejleszteni a kémia, a biológia, a testnevelés órákon csakúgy, mint a szabadidős tevékenységek során. Hiszen pl. a kommunikációs kultúra részben a műveltség, a tudás alapja, részben az egyén szocializációjának, a társadalmi érintkezésnek, az egyéni és közösségi érdek érvényesítésének, egymás megértésének, megbecsülésének döntő tényezője.

Fontosnak tartjuk, hogy a diákok megismerjék az **eredményes tanulás** módszereit, technikáit, hogy fejlesszük az **értő olvasást**, - minden alkalommal - az emlékezetet erősítsük, az **önművelés** igényét kialakítsuk.

Célunk, hogy a diákok minden tevékenységével a testi, lelki és szociális fejlődését biztosítsuk.

Az iskola 1-8. évfolyam tantárgyi rendszere és heti óraszámja

Általános tantervű osztályok	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7	4	5	4	5
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Matematika	5	5	5	5	5	5	5	5
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek					2	2	2	2
Természetismeret					2	2		
Környezetismeret	1	1	1	1				
Fizika							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Biológia-egészségtan							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Ének-zene	2	2	2	2	1	1	1	1
Hon-és népismeret					1			
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1
Informatika			1	1	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Felhasznált órakeret	25	25	25	27	28	28	31	31
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27	28	28	31	31
Választható óra			2					

A 3. évfolyam minden osztályában bevezetjük kötelezően választandó tantárgyként az idegen nyelvet heti 2 órában.

Az iskola egyes évfolyamain az elkövetkező tanévekben az alábbi tantervek alapján folyik az oktatás:

Tanév	1. o.	2. o.	3. o.	4. o.	5. o.	6. o.	7. o.	8. o.
2012/2013.	OKM+emelt testnevelés	OKM	OKM	OKM	OKM	OKM	OKM	OKM
2013/2014.	EMMI	OKM+emelt testnevelés	OKM	OKM	EMMI	OKM	OKM	OKM
2014/2015.	EMMI	EMMI	OKM+emelt testnevelés	OKM	EMMI	EMMI	OKM	OKM
2015/2016.	EMMI	EMMI	EMMI	OKM+emelt testnevelés	EMMI	EMMI	EMMI	OKM
2016/2017.	EMMI	EMMI	EMMI	EMMI	EMMI	EMMI	EMMI	EMMI

OKM = az oktatási miniszter által kiadott kerettantervek alapján 2008-ben felülvizsgált és elfogadott helyi tanterv

EMMI= az emberi erőforrás miniszter által kiadott kerettantervek alapján 2013-ban felülvizsgált és elfogadott helyi tanterv

2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvek, taneszközök kiválasztása alapvetően a szaktanár kompetenciája. Oktató-nevelő munkánk során olyan nyomtatott taneszközöket használunk a tananyag feldolgozásához, melyet az oktatásért felelős miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A tájékozódás a pedagógusok kötelessége, ehhez az iskolához érkező információkat a munkaközösség-vezetőkön és a tankönyvfelelősön keresztül juttatja el az iskolavezetés. Az igazgató a kiválasztás elveivel összhangban hagyja jóvá, és bonyolítja le a jogszabályban meghatározott egyeztetéseket.

A kiválasztás szempontjai:

Tartalmi:

Összhangban van-e a hatályos törvényi szabályozással.

Egybeesik-e Pedagógiai Programban megfogalmazott értékekkel, célokkal, követelményekkel.

Igazodik-e az életkori sajátosságokhoz.

Didaktikai:

Érdekes, érthető, tömör.

Jól áttekinthető, tagolt, a tipográfiai kép (betűméret, betűtípus, kiemelések, színek stb.) a tanulást segítik.

Változatos, nem csak verbális információkat tartalmaz.

Jól tanulható, ennek megfelelően szerkesztett (összefoglalások, ismétlések, kérdések, feladatok).

Megbízhatóság:

Folytathatóság, egymásra épülő tankönyvcsalád tagja.

Ismertsége, elterjedtsége, mennyire kipróbált.

Tartósság (amennyiben a szakmai szempontok alapján azonos minőségű könyvekről van szó a tartóssat kell előnybe részesíteni).

Ár- értékarány.

Kiadó megbízhatósága (milyen sűrűn változtatja kiadványait, mennyi hibát tartalmaznak, hogyan alakítja az árait, mennyire stabil).

A szempontrendszer három csoportját a kiválasztás során egyforma súllyal kell figyelembe venni. A tankönyveket felmenő rendszerben kell választani, az adott tartárgyat lehetőleg egy tankönyvcsalád alkalmazásával kell tanítani. A váltást felmenő rendszerben kell bevezetni, kényszerhelyzetben a váltást külön meg kell indokolni, és biztosítani kell, hogy az új tankönyv, tankönyvek minél inkább kompatibilisek legyenek a régivel. Tankönyvet rendelni, erről dönteni csak a tanévet megelőzően lehet, tanév közben új tankönyv, tanítási segédlet vásárlására a szülő nem kötelezhető.

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a **testnevelés**, a **vizuális kultúra**, valamint a **technika, életvitel és gyakorlat**. Ezen taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A térítésmentes tankönyvellátást az iskolánknak első alkalommal a 2013/2014. tanévben az első évfolyamra beiratkozott tanulók számára, ezt követően felmenő rendszerben kell biztosítani. (2011. évi CXC tv. 97.§ 22. bek.) A többi évfolyamokon a térítésmentességet az iskolai könyvtármányunk tartós könyveinek kiosztásával tudjuk biztosítani.

3. A pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Alsó tagozat (1-4. évfolyam)

Céljaink:

- az óvoda iskola átmenet megsegítése,
- az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a tanulás iránti érdeklődés és a nyitottság továbbfejlesztése,
- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismeretek közvetítése, a tanulók alapkészségének és alapvető képességének fejlesztése,
- az integráltan nevelhető tanulók együttnevelése társaikkal,
- a gyermekek természetes fejlődésének segítése,
- a játékoságot megőrizve, tapasztalás útján a gyerekek minél több érzékének, készségének és képességének fejlesztése közös tevékenység során,
- tegyük fogékonyá tanulóinkat saját környezetük, a természet, a társas kapcsolatok, majd a magasabb társadalom értékei iránt,
- iskolánk teret és lehetőséget ad a gyermekek játék és mozgás iránti vágyának kielégítésére,
- az egészséges életmódra való igény kialakítása.

Feladataink:

- pedagógiai munkánk középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése áll,
- a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre építve a gyermekek felelősségtudatának, a kitartás képességének fejlesztése,
- a tanulók tanulási szokásainak megalapozása,
- az egyéni képességek kibontakozásának támogatása,
- a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók megsegítése,
- a tehetség korai felismerése,
- a szociokulturális környezetből vagy az eltérő ütemű fejlődésből fakadó hátrányok csökkentése,
- a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető értékeket tudatosítása tanulóinkban,
- a humánus magatartásminták, szokások megerősítése.

Felső tagozat (5-8. évfolyam)

Céljaink:

- az alsó tagozat nevelő-oktató munkájának, a készségek, képességek fejlesztésének folytatása és erősítése,

- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában figyelembe vesszük, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása az érzékelés útján szerzett tapasztalataikhoz kötődik, 13-14 éves kortól a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi- és elemző gondolkodás,
- az integráltan nevelhető tanulók együttnevelése társaikkal,
- tanulóink – érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelő – felkészítése a továbbtanulásra,
- tanulóink felkészítése jogaik, kötelességeik törvényes gyakorlására.

Feladataink:

- tanulóinkban azoknak a készségeknek, képességeknek a fejlesztése, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolataikhoz szükségesek,
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségekben való élet során tanulóink önismeretének, együttműködési készségeinek, segítőkészségeinek, empátiájának fejlesztése,
- tudatosítsuk tanulóinkban a közösség demokratikus működésének értékeit és szabályait,
- a tanulói demokratikus normarendszer kiterjesztése a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra,
- tanulóinkban a nemzeti hagyományok és a különböző kultúrák megismerése iránti igény fejlesztése,
- tanulóinkban az Európához való tartozás tudatának erősítése,
- tanulóinkat – érdeklődésüknek, képességeiknek és tehetségüknek megfelelően - felkészítsük a továbbtanulásra,
- az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása,
- a tanúláshoz szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek fejlesztése,
- a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelése.

Mindezek megvalósítása az alábbi kulcskompetenciák fejlesztésével történhet:

Anyanyelvi kommunikáció

Idegen nyelvi kommunikáció

Matematikai kompetencia

Természettudományos és technikai kompetencia

Digitális kompetencia

Szociális és állampolgári kompetencia

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A hatékony, önálló tanulás elsajátíttatása

4. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

Ennek alapján:

- az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két óra:
 - a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal,
 - iskolai sportkörben való sportolással,
 - kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

5. Választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Iskolánkban nincs tantárgyválasztási lehetőség, mert valamennyi tantárgyat kötelezően választani kell.

Az igazgató minden év május 15-ig elkészíti és közzéteszi a tájékoztatót a választható tantárgyakról, foglalkozásokról.

A tájékoztató tartalmazza, – ha ez előre látható – hogy a foglalkozást melyik pedagógus fogja oktatni.

Ha több tanár azonos foglalkozást szervez, a tanuló – a létszámhatárok figyelembe vételével – az általa választott tanár foglalkozásaira járhat.

A tanuló május 20-ig adhatja le a foglalkozás megválasztásával kapcsolatos döntését.

Kiskorú tanuló esetén a foglalkozásválasztás jogát a szülő gyakorolja. A szülő ezt a jogát attól az évtől kezdődően, amelyben gyermeke a tizennegyedik életévét eléri, – ha a gyermek nem cselekvőképtelen – gyermekével közösen gyakorolhatja.

6. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja,

diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

6.1. Ellenőrzés, mérés, értékelés

Iskolánkban *ellenőrzés* alatt olyan tevékenységeket (pl. szemrevételezés, mérés) értünk, amelynek célja, hogy a vizsgált területről megállapítsa, *megfelel-e* a rá vonatkozó *előírásoknak* és törvényeknek. Az ellenőrzés lehet önellenőrzés, de végezheti más személy vagy szervezet. Az ellenőrzés tényét és eredményét dokumentálni kell.

Mérés az az eljárás, amikor valamilyen (mérő)eszköz alkalmazásával *adatokat gyűjtünk annak megállapítására, hogy a tervezett folyamataink megvalósításában hol tartunk, milyen eredményeink vannak* (ellenőrzési vagy értékelési céllal).

Értékelés egy terület állapotának vagy egy folyamatnak a *minősítése* valamilyen elvárás szempontjából. Ez nem más, mint az adatok összehasonlítása – ugyanazon folyamat vizsgálata során korábban kapott adatokkal (trendvizsgálat) – a célok mellé rendelt megvalósítási kritériumokkal – országos trenddel – egy hasonló feltételek között dolgozó intézmény produktumaival.

6.2. Az ellenőrzés, mérés, értékelés területei

Az ellenőrzés, mérés és értékelés az iskolában folyó munka, az iskolai élet valamennyi területére kiterjed. Irányulhat a működés feltételeinek vizsgálatára. Ez jelenti a tárgy feltételeket (épület, eszközök, berendezések), a társadalmi feltételeket (szociokulturális környezet, szabályozók, elvárások) és a pénzügyi feltételeket (költségvetési és egyéb források).

Kiemelt terület a humán tényezők vizsgálata. Ez magában foglalja a tanárookra és a többi alkalmazottra vonatkozó értékelést, valamint a tanulói teljesítmények vizsgálatát.

A harmadik nagy terület az iskola működése és a szervezet. Ez kiterjed az információs és döntéshozatali rendszerre, az iskolai folyamatok szabályozottságára, a szervezeti kultúra állapotára, a pedagógiai folyamatokra és a külső kapcsolatokra.

6.3. Az ellenőrzés, mérés, értékelés terjedelme

Az ellenőrzés, mérés, értékelés lehet egy részletre irányuló (pl. a házi feladat ellenőrzése), kiterjedhet részfolyamatokra (folytatva a példát: egy témazáró dolgozat, mint mérés és értékelés), vagy lehet átfogó jellegű (a

nyolcadikos intenzív hét utáni vizsga, vagy egy diagnosztikus mérés). Az ellenőrzés, mérés, értékelés terjedelmét mindig a céloknak kell meghatározniuk. (A túlságosan kis terjedelmű mérés vizsgálat nem szolgáltat elegendő információt, a túlméretezett pedig feleslegesen zavar meg folyamatokat. Hiszen tudomásul kell venni: minden ellenőrzés, mérés vagy értékelés egyúttal beavatkozás is, amely eleve módosítja –többé vagy kevésbé- a vizsgált jelenséget.)

6.4 Az ellenőrzés, mérés, értékelés alapelvei

Az ellenőrzés, mérés, értékelésnek az iskola valamennyi folyamatában a visszacsatoló szerepét kell betöltenie.

Az ellenőrzések, mérések, értékelések csak akkor tölthetik be szerepüket,

- ha az érintettek számára egyértelmű a segítő szándék, motiváló fejlesztő
- ha tárgyilagosak és objektívak
- ha folyamatosak és rendszeresek
- ha a lényeges jelenségekre, a rendszer fő elemeire irányulnak
- ha szakszerűen kerülnek lebonyolításra, következetes, sok szempontú, áttekinthető, egyértelmű
- ha az életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó
- ha nyilvánosak, azaz az érintettek visszajelzést kapnak
- ha a kapott eredményeket archiváljuk, és a későbbi döntéshozatal során felhasználjuk
- ha törvényes,
- ha mindenki számára kötelező
- ha a tantestület által legitimált
- ha pontos felelősségrendszerrel összekötött; mindenki tudja mit kell csinálnia.

6.5 Az iskolánk. ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere

6.5.1. Az ellenőrzési, mérési, értékelési rendszeren belül érdemes különválasztani a *tanulók teljesítményére* vonatkozó eljárásokat, mivel ezek bizonyos mértékig speciálisak, eltérnek a többi területen használt módszerektől. A kommunikáció sajátosságaiból következik, hogy a tanár személyes jelenléte során a tanulók megnyilatkozásaira –tudatosan vagy öntudatlanul- reagál, és ezek a reakciók a tanár-diák viszony következtében óhatatlanul minősítő, értékelő jellegű lesz. Ebből következik, hogy a pedagógusnak törekednie kell arra, hogy a

tanulók megnyilvánulásait minél teljesebb mértékben észlelje, azokra tudatosan reagáljon. Célszerű sokkal több jutalmazást, mint büntetést alkalmazni. Az esetleges büntetés soha nem lehet megbélyegző, nem irányulhat a tanuló személyiségére, csak az aktuális helyzetre. Az értékelésnek időben minél inkább kapcsolódnia kell az értékelt tanulói megnyilvánuláshoz.

6.5.1.1. A tanulók ellenőrzésének, mérésének, értékelésének céljai

Az értékelés alapvető célja, hogy

- motiválja a tanulókat,
- jelezze a tanuló számára tudásának, teljesítményének észlelt szintjét
- jelezze a pedagógus számára, hogy a pedagógiai folyamat során milyen fejlődést ért el a tanuló, s ezzel lehetővé váljon a pedagógiai folyamat hatékony irányítása
- jelezze a szülő számára gyermeke teljesítményét az iskolai követelményekhez képest, és mutassa a teljesítmény változásának irányát.

6.5.1.2. A tanulói. ellenőrzés, mérés, értékelés területei

Az ellenőrzés, mérés, értékelés irányulhat

- a tanuló magatartására (tanítási órán és tanítási órán kívül, a tanítási időben)
- a tanuló szorgalmára (felkészülésére és felkészültségére, feladatvállalására és feladatvégzésére, a szükséges felszerelés meglétére)
- az ismeretek és készségek elsajátítási szintjére
- a tanuló fejlődésére korábbi teljesítményéhez képest (mindhárom fentebbi területen).

6.5.1.3. A tanulók ellenőrzésének, mérésének, értékelésének módszerei

A módszereknek minden esetben illeszkednie kell egyrészt a tanulók életkorához, másrészt az ellenőrzés, mérés, értékelés területéhez és céljához.

Első osztálytól kezdve fokozatosan kell eljutni a saját képességekhez mért fejlődés értékelésétől a külső mércéhez (helyi tanterv követelményei, diagnosztikus mérések, vizsgahelyzet) viszonyított teljesítmény értékeléséhez. A

tanulói teljesítmény minősítése magában rejti a siker és a kudarc lehetőségét is. Alapelveinknek megfelelően törekedni kell arra, hogy lehetőleg minden tanuló találjon magának olyan területet az iskola életében, ahol több sikerélményhez jut, mint amennyi kudarc éri. Egyúttal segíteni kell tanulóinkat abban, hogy mind sikereiket, mind kudarcaikat fel tudják dolgozni olyan módon, hogy az személyiségük épüléséhez járuljon hozzá.

Az értékelés formáját tekintve lehet:

- szöveges: szóbeli vagy írásos
- numerikus: 1-5 fokozatú skálán vagy %-osan

A tanulási folyamatok értékelése érdekében az alábbi méréseket tervezzük végrehajtani iskolai szinten:

Alsó tagozaton az évfolyami mérésekhez az iskolában tanító pedagógusok állítják össze a felmérőket a mindenkori követelményeknek megfelelően. A feladatokhoz egységes pontozási rendszert és százalékos értékelést rendelünk. A felmérők összeállításával kapcsolatban elvárás, hogy biztosítsa az egyes készségek fejlődésének nyomon követését az egyes tanulók és a tanulócsoporthoz szintjén, és biztosítsa az egyes évfolyamok közti összevetés lehetőségét.

Kétféle felmérést használunk a tanulási folyamatok mérésére: diagnosztikai mérést és egy-egy szakasz végére tervezett lezáró mérést.

1. évfolyam:

május végén : egységes évfolyamdolgozatok	olvasás és-szövegértés matematika
---	--------------------------------------

2. évfolyam:

szeptember vége: diagnosztizáló mérés az előző év végének mérései alapján

január vége: egységes évfolyamdolgozatok	olvasás-szövegértés matematika
--	-----------------------------------

május vége: egységes évfolyamdolgozatok	olvasás – szövegértés matematika nyelvtan
---	---

3-4. évfolyam:

szeptember vége:	diagnosztizáló mérés az előző év végének mérései alapján
------------------	--

január vége: egységes évfolyamdolgozatok	olvasás – szövegértés nyelvtan – helyesírás
--	--

május vége: egységes évfolyamdolgozatok	matematika olvasás – szövegértés nyelvtan – helyesírás matematika környezetismeret
---	--

Tanév végén követő mérés 1-4. évfolyamon matematikából.

Felső tagozaton:

szeptember – október: év eleji, diagnosztizáló tudásszint-mérések az 5-8. évfolyamon

december – január: félévi felmérések tantárgyanként

május: év végi felmérések minden évfolyamon, követő mérések minden évfolyamon olvasás-szövegértésből, matematikából, idegen nyelvből.

Az iskola által szervezett méréseken kívül minden tanév májusában országosan kötelező kompetenciamérést írnak a 6. és a 8. évfolyamos tanulók szövegértés, matematika kompetenciaterületeken. Ezen mérések ismeretében kell kialakítani az éves munkaterv részeként az éves mérési programot. Év közben az egyes osztályokban az ott tanító tanárok további tantárgyi méréseket szervezhetnek, ezeket az iskolai mérési program ismeretében tanmenetükben tervezik. A külső mérések eredményeit, tapasztalatait a munkaközösségek megvitatják, értékelik, és fejlesztési terveket dolgoznak ki, melyet a következő év munkatervében feladatként szerepelnek.

Az iskolai szintű mérések eredményeit rögzíteni kell. A mérések eredményeit az érintett munkaközösség vitatja meg, és elemzi, értékeli. A mérések eredményét, az ehhez kapcsolódó értékelést és javaslatokat az iskolavezetőség elé terjeszti. Az év végi munkaközösségi beszámolóknak tartalmazniuk kell a mérések eredményeit, az értékelést, és az iskolavezetés által elfogadott javaslatokat. A munkaközösségi beszámolók az éves értékelés mellékleteit képezik.

6.5.2. Értékelés

Számunkra az értékelés rendkívül sokrétű, differenciált szerepet, funkciót tölt be.

Így a pedagógiai program rendszerében:

- a folyamatos munka folyamatos visszajelzésének eszköze,
- a motiváció egy eszköze,

- az elvárt, követelményekben megfogalmazott ismeretekhez való viszony, illetve mérték kontrolljának eszköze,
- a hasonló tevékenységet végzőkhöz képest kialakult relatív helyzet meghatározásának eszköze,
- versenyorientációt, sikert, kudarcot jelez,
- az önismeret kontrollja,
- az elvárt képességek szintmérésének eszköze,
- az előrehaladás mérésének eszköze.

A tanulók számára kialakítandó szöveges értékelési renddel szemben az alábbi követelményeket határoztuk meg a tanítás - tanulás folyamatában:

- legyen egységes, egyszerű, áttekinthető,
- legyen differenciált, személyre szóló,
- legyen kiszámítható, azonos feltételeket teremtő,
- biztosítsa a személyre szabott értékelés jogát is,
- jelezze a sikert és a kudarcot, de "skatulyázás" nélkül,
- preferálja a szorgalmat és a tehetséget, alkotókészséget
- jelezze a tanuló számára helyzetét éppúgy, mint szülei, környezete számára,
- teremtsen érdekeltséget a "jó döntésre" az alternatív programok és az egyéni munkarend kialakítása során,
- legyen kompatibilis a közoktatás egészével.
- kapcsolódjon szorosan az alkalmazott módszerekhez és az alkalmazók személyiségéhez.

6.5.2.1. Az értékelés formái:

a.) Személyes, szóbeli értékelés

A motivációs rendszerben kiemelkedő szerepe van a tanári, személyre szóló értékelésnek. Ennek jellege korrigáló, segítő, tanácsadó, orientáló. Többféle módon jelenhet meg:

- A pedagógus személyiségéből, értékrendjéből, tudásából eredő,
- szinte minden pillanatban megjelenő - igen-nem, helyes-helytelen, típusú szabályozó megnyilvánulás.
- A közösen végzett tevékenységekben megjelenő tudatos, rendszeres, szóbeli értékelés.
- A pedagógus hosszabb beszélgetése, helyzetfeltárása gyerekekkel, szülőkkel.

b.) Írásbeli szöveges értékelés

Az 1. évfolyamon szóvegesen értékeljük a tanulók teljesítményét tanév közben, félévkor és a tanév végén.

A 2. évfolyam első félévében fokozatosan áttérünk az érdemjegyekkel történő értékelésre, de a félévi értékelés szóveges formában történik.

	<i>Időbeliség</i>	<i>Dokumentum</i>	<i>Módszer</i>
1. évf.	<i>Egész évben havonta</i>	<i>Napló Tájékoztató füzet</i>	<i>Minősítő fogalommal: Kiválóan megfelelt Jól megfelelt Megfelelt Felzárkóztatásra szorul</i>
	<i>Féléves</i>	<i>Napló Tájékoztató füzet</i>	<i>Szóveges értékelés</i>
	<i>Év végén</i>	<i>Napló Bizonyítvány Törzslap</i>	<i>Szóveges értékelés</i>
2. évf.	<i>Félévkor</i>	<i>Napló Tájékoztató füzet Intézményi értékelő lap</i>	<i>Szóveges értékelés</i>
3-8. évf.	<i>Félévkor</i>	<i>Napló Tájékoztató füzet</i>	<i>Numerikusan</i>
2-8. évf.	<i>Év végén</i>	<i>Napló Bizonyítvány Törzslap</i>	<i>Numerikusan</i>

Az osztályfőnök havonta tájékoztatja a szülőt gyermeke magatartásáról, szorgalmáról, a tanulmányi munkájában történő haladásáról, felhívja a figyelmét az esetleges fejlesztendő területekre.

Az első és a második évfolyamon félévkor részletes jellemzés és értékelés készül a tanulóról, amely az osztályozó értekezleten egyeztetett minősítését is tartalmazza. Az osztályfőnök külön jelzi azokat a tantárgyakat, amelyekből a tanuló dicséretet érdemel, illetve felzárkóztatásra szorul. Szaktárgyi dicséret a tanító megítélése alapján, tantestületi dicséret az osztályozó értekezleten történő jóváhagyás után adható.

Az első évfolyamon, a tanév végén az osztályfőnök szóveges minősítéssel fejezi ki, hogy a tanuló kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt vagy felzárkóztatásra szorul. A minősítésnek a tanuló magatartására, szorgalmára, tanulmányi munkájára vonatkozó megállapításokat kell tartalmaznia, az osztályozó értekezleten jóváhagyottnak megfelelően.

c.) Numerikus értékelés

A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanuló osztályzatát az adott félév során szerzett érdemjegyek, illetve a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján határozzuk meg.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei a következők: **jeles** (5), **jó** (4), **közepes** (3), **elégséges** (2), **elégtelen** (1).

Szaktárgyi dicséret a tanító/szaktanár megítélése alapján, tantestületi dicséret az osztályozó értekezleten történő jóváhagyás után adható.

6.5.2.2. Tantárgyi értékelés

Az értékelés alapja a - helyi tantervben megfogalmazott – kerettantervi továbbhaladási feltételek.

A tanulók szóbeli és írásbeli teljesítményét a tantárgyi órákon szóvegesen, százalékosan vagy numerikusan értékeljük.

A naplóba és a tájékoztató füzetbe – a heti több órás tantárgy esetében - havonta min. egy bejegyzés (szóveges vagy numerikus), a heti egy órás tantárgy esetében félévenként min. 3 bejegyzés kerül.

Szóveges értékelés:

- kitartó szorgalom az adott tantárgy tekintetében vagy annak hiánya
- kiemelkedően jó vagy visszaeső tanulmányi teljesítmény (írásbeli és szóbeli)

- feladattudat, figyelmes munkavégzés az órán
- órai munka, órai aktivitás
- íráskép, füzetvezetés
- memoriterek
- gyűjtőmunka

A tájékoztató füzetbe és a naplóba kerülő szöveg:

Kiválóan megfelelt	(<i>km</i>)
Jól megfelelt	(<i>jm</i>)
Megfelelt	(<i>m</i>)
Felzárkózásra szorul	(<i>fsz</i>)

A szöveges értékelés érdemjegyekké történő átváltásának szabályai az első évfolyamon:

kiválóan megfelelt	jeles	(5)
jól megfelelt	jó	(4)
megfelelt	közepes	(3)
felzárkóztatásra szorul	elégséges	(2)

Azoknál a tanulóknál, akik valamilyen tantárgyból a felzárkóztatásra szorul minősítést kaptak:

Az osztályfőnök és az érdekelt pedagógusok a szülők bevonásával értékelik a tanuló teljesítményét, feltárják a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, és javaslatot tesznek azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre.

A második évfolyam első felében fokozatosan bevezetjük az érdemjegyekkel történő értékelést, de félévkor szöveges minősítéssel fejezzük ki, hogy a tanulók mennyire sajátították el az időarányos követelményeket. A második félévtől kezdve a hagyományos osztályzást alkalmazzuk.

Írásbeli beszámoltatás

A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája.

A tanulók kifejezőképességbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzésszerű - az egyedi, választékos stílust nélkülöző - beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren. Ugyanakkor a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben.

A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánja.

Az írásbeli beszámoltatás alapelvei:

- folyamatosság, rendszeresség,
- korrektség,
- igényesség,
- objektivitás és empátia egészséges aránya,
- a tanulói önkontroll fejlesztésének igénye.

Az írásbeli beszámoltatás formái:

- írásbeli felelet (egy anyagrészből),
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat készítése,
- röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznap házi feladatból),
- dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
- témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő).
- év eleji tudásszintmérő dolgozat
- évfolyamfelmérők minden elméleti tantárgyból évenként és évfolyamonként
- tanulói produktum (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása)

Az írásbeli beszámoltatás funkciói:

- folyamatos munkára készíti a tanulókat,
- folyamatos visszajelzést ad a tanárnak az egyes tanulók, illetve az egész csoport (osztály) adott anyagrészből elért tudásszintjéről,
- a tanulók reális önértékelésének, következőképpen a reális pályaválasztáshoz vezető út megtalálásának eszköze.

Az írásbeli beszámoltatás szabályai:

- Bejelentés nélküli témazáró dolgozatot nem íratunk.
- Egy napon nem íratunk két tantárgynál több tárgyból témazáró dolgozatot.
- A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli

számonkérés alapján született érdemjegyekből.

- A bizonyítottan részképeség-hiányos diákokat az adott tantárgyból írásbeli számonkérés minden formája alól fölmentjük.
- Az írásbeli munkák ellenőrzése és a tapasztalatok visszajelzése során különös figyelmet fordítunk arra, hogy a diákokat megtanítsuk jegyzetelni.
- Az írásbeli kifejezőkészség fejlesztésébe beleértendő az is, hogy megtanítsuk a diákokat az információhordozók használatára. (Pl. szövegszerkesztés, az Internet használata levelezésre, forrásgyűjtésre, stb.)
- A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját rövid időn (max. 2 hét) belül értékeljük, kijavítjuk, mert ellenkező esetben annak - fontosabb - visszajelzés jellege háttérbe szorul „jegyszerző” funkciója mögött.
- Az értékelésre beadott tanulói munkák (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) a tanulók „szellemi termékei”, azokat visszaadjuk a készítőiknek, illetve csak a tanuló engedélyével őrizheti meg azokat a pedagógus.
- A tanulókat tájékoztatni kell arról, hogy melyik tantárgyi füzetüket, jegyzetüket kérheti el, szedheti be pedagógus. (Előzetes bejelentés nélkül a tanuló magánfeljegyzéseit, jegyzeteit nem szabad elvenni.)

Az írásbeli beszámoltatás értékelése:

- Az otthoni és iskolai dolgozatokat kijavítjuk, mert így a diákokat megerősítjük tudásukban, tanulhatnak hibáikból, s az értékelés iránymutató lehet a további tanulmányokhoz.
- Minden dolgozatot legkésőbb 10 tanítási napon belül értékelünk. Ha a dolgozatot a tanár két héten túl javítja ki, a tanuló dönthet arról, hogy kéri-e az érdemjegy beírását a naplóba. A tanulók év eleji felmérő dolgozatait értékeljük, de nem osztályozzuk.
- Az írásbeli számonkérés érdemjegyei egyenértékűek, de a témazáró dolgozatok osztályzatait megkülönböztetetten, pirossal jelöljük és nagyobb súllyal vesszük figyelembe.

A gyerekek írásbeli munkáit százalékosan és/ vagy numerikusan értékeljük.

Az írásbeli beszámoltatás funkcióját, gyakoriságát, rendjét, az értékelésben betöltött szerepét az alábbi táblázat tükrözi.

Az írásbeli beszámoltatás formája	Funkciója	Gyakorisága	Rendje	Az értékelésben betöltött szerepe	Korlátai
röpdolgozat	egy kisebb	Alkalman-	tanóránként	felelet értékű	

	tananyag számonkérése 15-20 percben	ként	max. 15-20 percben		
dolgozat	egy-egy tananyag számonkérése	Alkalmanként	max. 45 perc	felelet értékű	egy nap max. kettőt – előre jelezve /házirend/
témazáró (szummatív)	egy-egy témakör, tananyag lezárásakor	Tantárgyanként változó	max. 2x45 perc	duplán számít	naponta egy max. 2x45 perces dolgozat – előre jelezve /házirend/
félévi felmérő	a féléves tananyag számonkérése	félévkor	max. 2x45 perc	szaktantárgyaknál meghatározva	
tanév végi felmérő	az éves tananyag számonkérése	év végén	max. 2x45 perc	szaktantárgyaknál meghatározva	

A százalékos és/vagy numerikus értékelés rögzítésre kerül a naplóban és a tájékoztató füzetben is.

A százalékos és/vagy numerikus értékelés az alsó és felső tagozaton egységesen a témazárókra, a félévi és év végi felmérésekre vonatkozik.

<i>Első évfolyam</i>		<i>2.-8. évfolyamon</i>	
<i>Témazáró, félévi felmérő, tanév végi felmérő esetén:</i>			
<i>90% - 100%</i>	<i>km</i>	<i>90% - 100%</i>	<i>5</i>

80% - 89%	<i>jm</i>	80% - 89%	4
40% - 79%	<i>m</i>	60% - 79%	3
		40%-59%	2
40% alatt	<i>fsz</i>	40% alatt	1

Szóbeli beszámoltatás értékelése:

Az adott tananyag összefüggő, esetleg kérdések alapján történő elmondása.

- 5 (jeles) összefüggő, a kérdésre adott önálló felelet legfeljebb egy segítő tanári vagy tanulói kérdéssel,
- 4 (jó) több segítő kérdéssel elmondott önálló felelet,
- 3 (közepes) a tananyag elmondása kérdések alapján,
- 2 (elégséges) a Helyi tanterv minimumszintjének teljesítése az adott tantárgyból kérdésekre,
- 1 (elégtelen) a minimum szint alatti teljesítmény.

A tanulók írásbeli és szóbeli munkájához fűzött részletes megjegyzésekre, kiegészítésekre nagy hangsúlyt fektetünk.

7 . A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Ötödik évfolyamtól lehetőséget adunk tanulóinknak matematikából emelt szintű képzésben való részvételre. Azok a tanulók kerülhetnek be az emelt szintű csoportba, akik a 4. évfolyam végén megírt matematika szintfelmérő alapján a legjobb teljesítményt nyújtották. A mérést kiegészítheti a tanítói jellemzés, illetve a tanuló félévi és év végi matematika érdemjegye.

Csoportbontásban tanítjuk az alábbi tantárgyakat, ha az osztálylétszám eléri:

- Idegen nyelv esetében a 16 főt,
- Informatika, technika és életvitel esetében a 18 fő.

Testnevelés esetében 7-8. évfolyamon nemek szerinti bontást alkalmazunk.

Informatika 3-8 évfolyam heti 1 óra
 Idegen nyelv 3-4. évfolyam heti 2 óra
 Idegen nyelv 5-8 . évfolyam heti 3 óra

Matematika emelt szintű csoport 5-8 évfolyam heti 5 óra

Technika 5-7. évfolyam heti 1 óra

Testnevelés 7-8. évfolyam heti 5 óra

Az iskola – a tanórai foglalkozások mellett a tanulók érdeklődése, igényei, szükségletei, valamint az intézmény lehetőségeinek figyelembe vételével *tanórán kívüli egyéb foglalkozásokat szervez*. A foglalkozások helyét és időtartamát az igazgatóhelyettesek rögzítik a tanórán kívüli órarendben, terembeosztással együtt. A foglalkozásokról naplót kell vezetni.

Az intézményben a tanulók számára az alábbi – az iskola által szervezett – egyéb foglalkozások működnek:

- napköziotthon: 1-6 évfolyam
- tanulószoba: 7-8 évfolyam
- szakkörök,
- énekkar,
- sportkörü foglalkozások,
- tömegsport foglalkozások,
- korrepetálások,
- egyéni foglalkozások,
- tehetséggondozó foglalkoztatások (versenyfelkészítés),
- továbbtanulásra előkészítő foglalkozások,
- egyéb szabadidős foglalkozások.

Az alsó tagozaton egy osztály-egy napközis csoport elvet követjük. A felső tagozaton két-két évfolyamból szervezzük meg a napközis csoportot és a tanulószobai foglalkozást.

8 . A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot

A tananyag célja: a tanulók ismerjék meg a kerületben lakó kisebbségek kultúráját, fogadják el szokásaikat, nyelvhasználatukat.

A III. kerületben német, szlovák, ruszin, cigány, román, örmény, szerb, görög, bolgár és lengyel kisebbség él.

Iskolánk nagyon fontosnak tartja, hogy tanulói megismerjék a nemzetiségek eredetét, hogyan kerültek Magyarországra, milyen szokásaik, milyen ünnepeik vannak, mit őriztek meg anyaországukból.

A tanulók ismerkedjenek meg dalaikkal, táncaikkal, hagyományukkal, kapjanak ízelítőt nyelvhasználatukról.

Kerületünkben, legnagyobb számban a német kisebbség él, mivel Óbuda-Békásmegyeren régebben főleg német ajkú lakosság élt. Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók már alsó tagozattól - életkori sajátosságuknak megfelelően - ismerjék meg a nyelvi órákon a mondókákat, kiszámolókat, dalokat, körjátékaikat, táncukat.

A többi nemzetiségiek megismerésére nagyon jó lehetőség adódik főleg az énekórákon, mint pl. különböző népdalok, népdalfeldolgozások zeneművekben. Irodalom, valamint hon-és népismereti órákon szokások, hagyományok, tárgyi emlékek megismerésére.

Az iskolai néptáncoktatásokon a gyerekek elsajátíthatják a gyakorlatban a népek táncait, főleg sváb, görög, valamint szláv táncokat.

Az osztályfőnöki órák alkalmat adnak arra, hogy a tanulók anyagot gyűjtsenek a kisebbségekről, tablót készítsenek, személyes tapasztalataikat megbeszéljék.

A tantárgyi tantervek tartalmazzák a fentieket a következők szerint:

- Német nyelv, 3., 4., 6., 8. osztály: kiszámolókat, mondókákat, meséket, dalokat, népszokásokat, színházlátogatás
- Magyar irodalom, 3., 4., 5., 7. osztály: nemzetiségek és népek táncai, meséket, népszokásokat
- Ének-zene, 3., 4., 6., 8. osztály: német, cigány népdalok; népdalfeldolgozások zeneművekben
- Történelem, hon- és népismeret, 5. osztály: népszokások, hagyományok, foglalkozások, tárgyi emlékek. Hazánk és a nagyvilág. Sok nemzetiségű Magyarország.
- Vizuális kultúra, 6., 7. évfolyam: Más nemzetek ünnepi szokásai.

Iskolánk Tekla néptáncgyűjtése az iskolai ünnepélyeken rendszeresen szerepel magyar és német táncokkal.

A nemzetiségek kultúrájának megismerését az iskolai Diákönkormányzat éves munkatervében szerepeltetjük. Az iskolanap programjába beépítjük évente a különböző nemzetiségekről szóló vetélkedőket, ismeretterjesztő előadásokat, kiállításokat az alábbi bontásban (3 évente ismétlődve):

2013/2014. tanévben német, cigány, román,
2014/2015. tanévben örmény, szerb, görög, ruszin
2015/2016. tanévben szlovák, bolgár, lengyel

9 . A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A mérés az életkori sajátosságoknak megfelelően kiemelt képességek aktuális szintjét mutatja.

Lehetőség van tehát:

- az átlagos, korosztályának megfelelő szint megismerésére és az ahhoz való viszonyításra;
- egymás teljesítményének megismerésére, az azokkal való összehasonlításra;
- saját magához mért teljesítményváltozás mértékének megismerésére;
- az előzőeket felhasználva a pillanatnyi fizikai állapottal való szembesülés során az önismeret, a tárgyilagos önértékelés, az akarat és az önbecsülés fejlesztése.

1. Mérés

2. Értékelés

3. Fejlesztési lehetőségek

- a) Korrigálás, felzárkóztatás, speciális fejlesztő gyakorlatok ⇒ tartásjavító, speciális mozgásanyag, ill. gyógytestnevelés
- b) Az egészségesen fejlett fizikum fenntartásához és fejlesztéséhez szükséges változatos mozgásanyag ⇒ általános fejlesztés biztosítása
- c) Sportági tevékenység felé irányítható kiemelkedő teljesítményt biztosító terhelés ⇒ sportági kiválasztás

A rendszeres alkalmazás és az újabb folyamatos felmérések alapján kialakított fejlesztési program eredményeként olyan fejlődés érhető el, amely lehetővé teszi az egyén számára az előrelépést.

Cél:

A többoldalú, differenciált fejlesztés az életkori sajátosságoknak megfelelően

célcsoport	Feladatok	Felmérés feladatai	Felelősök	Határidő
1 - 8	A biomechanikailag helyes testtartás kialakításához szükséges izomerő és izomnyújthatóság	Speciálisan összeállított gyakorlatsor, állandó feladatokkal	Tanítók vagy szaktanárok megfelelő képesítéssel	Tavaszi időszak

	ellenőrzése			
1 - 2. osztály	Az egyensúlyozási képesség és a mozgáskoordinációs képesség ellenőrzése	Az életkori sajátosságok figyelembevételével összeállított gyakorlatok segítségével	Az osztályban testnevelést tanító tanítók	November eleje, május vége
3 - 8. osztály	Erő, gyorsaság, állóképesség aktuális szintjének ellenőrzése		Tanítók és testnevelő tanárok	Október eleje, május eleje

10. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Iskolánkban az esélyegyenlőség biztosítását fontos feladatnak tartjuk. Intézményünk alapelve, hogy elítéljük a bármilyen szempont szerinti hátrányos megkülönböztetést. Mindenkinek joga van egyenlő esélyekkel indulni az életben, és ez alappillére kell, hogy legyen az oktatásnak, nevelésnek.

Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen belül az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl cél az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítása, a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása.

Az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében az intézmény minden tevékenysége során ügyel a hátrányos helyzetű tanulókra:

- a beiratkozásnál,
- tanításban, ismeretközvetítésben,
- a gyerekek egyéni fejlesztésében,
- az értékelés gyakorlatában,
- tanulói előmenetelben,
- a jutalmazás és a fegyelmezés gyakorlatában,
- a szabadidő hasznos eltöltésében.

Az esélyegyenlőség biztosítása, a differenciált képességfejlesztés az iskola valamennyi írott szabályzatában és a tantestület szemléletében is megjelenik. Az egyenlő bánásmód elvének alkalmazása nemcsak a hátrányos helyzetű tanulók esetében kötelező, hanem minden tanulóra érvényes elv!

A tehetségek felismerése, kibontakoztatása szintén kiemelt feladat. A versenyeken, szakkörökön, tehetséggondozó programokon való részvétel, a

tehetségfelismerés - gondozás esélyt ad a valamilyen területen kiemelkedő tanulók továbbfejlődésére.

A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei:

- A tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása
- A tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül is
- Adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása
- Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása
- Az intézményi esélyegyenlőségi tervben foglaltak megvalósítása

Az esélyegyenlőség megteremtésének kiemelt területei:

A Bárczi Géza Általános Iskola területi elhelyezkedése és beiskolázási körzete miatt nagyon sokféle hatással érkező tanulót fogad. Az iskola összlétszáma a 2012/2013. tanévben 488 fő. 80 fő (16%) hátrányos helyzetű, 5 fő (1%) halmozottan hátrányos helyzetű, 26 fő (5,3 %) veszélyeztetett. A diákok közül 132 fő (27%) beilleszkedési, tanulási vagy magatartási zavarral küzdő, 25 fő (%) sajátos nevelési igényű tanuló.

1. Családi háttér, különböző körülmények – egyenlő esélyek

- A sikeres középiskolai felvételik érdekében felvételi előkészítő foglalkozásokat szervezünk a nyolcadikos tanulóknak matematikából és magyarból. A foglalkozásokon a részvétel önkéntes és ingyenes.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók anyagi körülményei igen szerények, ezért a tanulmányi kirándulások és az erdei iskola költségeihez az iskola alapítványa évek óta hozzájárul. Ezen kívül, ha van rá lehetőségünk, pályázatokon elnyert támogatásokból segítjük a rászoruló tanulókat.
- A könyvtárban elhelyezett számítógépek használatánál előnyben részesülnek azok a tanulók, akiknek otthon nincs számítógépük.
- Alsóban szinte valamennyi tanuló napközis. A felső tagozaton 5. és 6. évfolyamon működik napközis csoport, 7. – 8. évfolyamon tanulószobát vehetnek igénybe a tanulók. Ezt a lehetőséget kifejezetten ajánljuk olyan

diákjaink számára, akiknél otthon nem biztosított a tanuláshoz, felkészüléshez a segítség.

- Az intézmény által biztosított programokban (ünnepélyek, rendezvények, kiállítások, versenyek) valamennyi tanuló részt vehet. A rászoruló gyerekek irányítása, motiválása a tanórán kívüli tevékenységekben az osztályfőnök, szaktanár, gyermekvédelmi felelős feladata.
- A tömegsport foglalkozásokon való részvétel mindenki számára nyitott, ami azért is fontos, mert a sport az egészséges élet egyik alappillére. Ugyanakkor a kiemelkedésnek, a sikerek elérésének is nagy a lehetősége. Az eredmények önbizalmat adnak a további teljesítményhez, a sport önfegyelemre tanít, a csapatsport a másokra figyelés képességét erősíti, a küzdelem megélése más területeken is erőt adhat.

Diákjainkat az egészséges életmódra és a környezettudatos magatartásra neveljük. Fontos tudatosítanunk, hogy életük minősége nagymértékben függ életmódjuktól. Rendszeresen tartunk az egészséges életmóddal kapcsolatos előadásokat, egészségnapot az iskolavédőnő és külső szakemberek meghívásával. Igyekszünk a gyerekekkel megismertetni és szokásukká tenni a szelektív hulladékgyűjtést – évek óta benevezünk egy-egy egész tanévet felölelő gyűjtési akcióba, programba.

2. Különböző képességek – egyenlő esélyek

- Az alsó tagozaton képességfejlesztő foglalkozásokon vehetnek részt azok a diákok, akik valamely tanulási területen, képességeikben kiemelkedőek. Ezeken az órákon a különböző képességek további fejlesztése folyik.
- Felső tagozaton tanulószobán, korrepetálásokon, fejlesztő foglalkozásokon vehetnek részt a tanulók. A tanuláshoz szükséges területeken kapnak a diákok segítséget, fejlesztést, és különböző tanulást segítő módszerekkel ismerkednek, személyre szabott stratégiák alapján.
- A bukások számának és a lemaradók hátrányának csökkentése érdekében alsó tagozaton korrepetálásokat, felső tagozaton felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk.
- A beilleszkedési, tanulási vagy magatartási zavarokkal küzdő diákjaink száma évről évre nő, jelenleg a diákok 27%-át érinti. Velük hat fejlesztő pedagógus, 2 logopédus, 1 pszichológus kolléga dolgozik, kiscsoportos fejlesztő foglalkozások keretében. Valamennyi tanulási nehézséggel küzdő tanuló fejlesztéséhez egyéni fejlesztési terv illetve fejlesztési napló készül. Év végén összegezzük az elért eredményeket. A fejlesztő pedagógusok saját értékelésüket a bizonyítványhoz csatolják. A gyermeket tanító szaktanárok és a fejlesztő pedagógus között folyamatos a kapcsolattartás.

Intézményünkben gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, logopédusok, pszichológus, védőnő, szabadidő-szervező, gyermekvédelmi felelős és pedagógiai asszisztensek segítik a tanulást, beilleszkedést, az integráció megvalósulását.

Kapcsolatot tartunk fenn az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központtal, a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálattal, a Pedagógiai Szakszolgálatokkal, a Szilágyi Erzsébet Gyermekotthonnal, a Gyermekek Átmeneti Otthonával, a Családok Átmeneti Otthonával, a Reintegrációs Ifjúságnevelési Gócponttal és más egyéb segítő szervezetekkel.

11. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Az iskola jutalmazni kívánja azt a tanulót, aki képességeihez mérten hozzájárult az iskola jó hírnevének megőrzéséhez, növeléséhez vagy ehhez példát mutatott a tanulóközösségnek.

A jutalmazás elvei:

- tanulmányi munkáját kiemelkedően végzi, folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- kitartó szorgalmat, vagy példamutató magatartást tanúsít,
- iskolai, iskolán kívüli tanulmányi,- kulturális versenyeken vesz részt,
- kimagasló sportteljesítményt ér el,
- iskolai ünnepélyeken szerepel,
- iskolán kívüli helyszínen szerepel,
- egyéb módon hozzájárul az iskola jó hírnevéhez.

A jutalmazás formái:

Tanév közben a következő dicsérek adhatók:

szaktanári dicséret : A szaktárgyi vetélkedőkön, pályázatokon való sikeres részvételért. Formája: tájékoztató füzetbe, naplóba való bejegyzés.

osztályfőnöki dicséret: Az osztályközösségért végzett példamutató tevékenységért, az iskolai rendezvényeken, vetélkedőkön való sikeres részvételért, esetleg ezek megrendezésében lebonyolításában vállalt nélkülözhetetlen közreműködéséért adható. Formája: tájékoztató füzetbe, naplóba való bejegyzés.

igazgatói dicséret: Iskolánk hírnevét jelentősen növelő tanulmányi, sport vagy művészeti tevékenységért, eredményért (kerületi, budapesti versenyek 1-6., az országos versenyek 1-10. helyezette) és minden iskolánkért végzett, a diákság egésze elé példaként állítható tevékenységért adható. Formája: tájékoztató füzetbe, naplóba való bejegyzés.

Az **egész évben** példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végző tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményéért,
- példamutató magatartásáért,
- kiemelkedő szorgalmáért dicséretben részesíthető.

A dicséretet a naplóba, a tanuló bizonyítványába és a törzslapra kell beírni.

tantárgyi dicséret: Kiemelkedő szaktárgyi teljesítményért adható a szaktanár döntése alapján.

nevelőtestületi dicséret: A tanév végi osztályozó értekezleten azok a tanulók, akiknek magatartásuk, szorgalmuk példamutató a nevelőtestület javaslatára, nevelőtestületi dicséretben részesülnek, melynek szövege az iskolánk által alkalmazott záradékok közé kerül:

„Kiemelkedő tanulmányi munkájáért, példamutató magatartásáért és szorgalmáért nevelőtestületi dicséretben részesül.”

Az egyes tanévek végén, a kitűnő eredményt elért tanulók elismerő oklevelet és könyvjutalmat, a jeles eredményt elért tanulók elismerő oklevelet kapnak.

A ballagáson adható jutalmak:

Az iskolai tanulmányi eredmények, és a sportban elért eredmények alapján egy-egy nyolcadikos tanuló minden tanév végén elnyeri a „Jó tanuló – jó sportoló” címet.

Jó tanuló cím

A tantestület döntése alapján egy végzős tanuló részesülhet a kitüntetésben a következő kritériumok alapján:

- nyolc éven keresztül legalább jeles bizonyítvány
- rendszeres, eredményes szereplés szaktárgyi versenyeken
- példás magatartás és szorgalom
- kiemelkedő közösségi munka
- példamutató közösségi magatartás

Jó sportoló cím

A tantestület döntése alapján egy végzős tanuló részesülhet a kitüntetésben a következő kritériumok alapján:

- sportegyesületi tagság
- kiemelkedő sporteredmények
- legalább jó magatartás és szorgalom
- legalább jó tanulmányi eredmény
- az iskola képviselte sportversenyeken

Az elmarasztalás formái:

Azt a tanulót, aki:

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- a házirend előírásait megszegi,
- igazolatlanul mulaszt,
- bármely módon árt az iskola jó hírének, elmarasztalásban részesül.

Az iskolai büntetés formái, fokozatai:

- szaktanári figyelmeztetés, intés, megrovás, szigorú megrovás
- osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, megrovás, szigorú megrovás
- igazgatóhelyettesi, igazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben el lehet tekinteni. A büntetést írásba kell foglalni és a szülő tudomására kell hozni.

A tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanuló személyiségének fejlődése szempontjából fontos a tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése a nevelési célok tükrében.

A tanulók neveltségi szintjének, kulturált viselkedésének, beilleszkedési képességének és a tanulás iránti elkötelezettségének szintjét értékeljük a félévi illetve a tanév végi magatartás és szorgalom jeggyel.

A magatartás -, szorgalom érdemjegyeket havonta az osztályfőnök állapítja meg, az osztályközösség tagjainak bevonásával (felsőbb évfolyamon).

A tanuló félév végi és tanév végi osztályzatait a havonta adott érdemjegyek alapján kell megállapítani. A félévi és az év végi osztályzatokat az osztályfőnök javaslatára az osztályozó értekezlet hagyja jóvá.

A magatartás értékelésének szempontjai 1-8. évfolyamon

példás: Az a tanuló, aki a tanulói házirendben megfogalmazott neveltségi követelményeknek, közösségi magatartási szabályoknak eleget tesz. Az iskolai feladatokból önként részt vállal, azokat teljesíti. Társaival és a felnőttekkel szemben udvarias, segítőkész, *óvja és védi az iskola felszereléseit, a környezetet.* Nincs igazolatlan mulasztása. Fizikai és szellemi erőfeszítésre egyaránt példát mutat. Fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben.

jó: Neveltségi szintjében, társas kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatóak, de törekszik ezek kijavítására. Az iskolai közösségi feladatokat önként is vállal, vagy a számára kijelölteket *a tőle elvárható módon teljesíti* elvégzi. A tanulói házirendet igyekszik betartani, fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő és ezek is kismértékűek. Legfeljebb két óra igazolatlan hiányzása van. Fegyelmi fokozata legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztető.

változó: Magatartásában több - kevésbé súlyos - fegyelmezési probléma adódik, többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen. A közösség munkájában való részvétele hullámzó. Társaival szemben időnként durva, goromba. Önértékelése kialakulatlan, felelősségérzete, rendszeretete ingadozó. Legfeljebb *egy* nap igazolatlan hiányzása van. Legmagasabb fegyelmi fokozata osztályfőnöki rovó.

rossz: Fegyelmezetlen magatartásával árt a közösségnek, társainak rossz példát mutat, *a házirend előírásait sorozatosan megsérti.* A nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja, *az iskolai nevelést, oktatást akadályozza.* A közösségi élet nem érdekli, a munkát inkább hátráltatja, mint segíti. Társaival sokszor durva és goromba. A felnőttekkel szemben gyakran neveletlenül viselkedik. Kettőnél több nap igazolatlan hiányzása van. Legmagasabb fegyelmi fokozata igazgatói rovó.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte szükséges.

A szorgalom értékelésének szempontjai 1-8. évfolyamon

példás: Kötelességteljesítése kifogástalan. Képességeihez mérten iskolai munkáit, házi feladatait a legjobban látja el. A munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredmény elérésére törekszik. Törekszik a pontos esztétikailag is

tetszetős hiánytalan munkavégzésre. Felszerelése hiánytalan. Többlet feladatokat vállal, feladatait önállóan és megbízhatóan elvégzi, *segíti társait*.

jó: Iskolai munkáját, házi feladatait maradéktalanul elvégzi, de ezek esztétikuma kevésbé érdekli. Képességeihez mérten megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik. Órákon való aktivitása, a munkához való viszonya némileg a tőle elvárható szint alatt marad.

változó: Munkavégzésében törések mutatkoznak, a hanyag és jó munkák egymást váltogatják. Tanulmányi eredménye elmarad képességeitől. Önállóan, szétszórt. Felszerelése hiányos, rendszeres figyelmeztetést igényel. Eredményjegyeit több tárgyból is lerontja.

hanyag: Képességeihez és körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében. Gyakran mulasztja el kötelességét, képességein alul dolgozik, a munkavégzésben megbízhatatlan, pontatlan, munkái gondatlanok, hanyagságról árulkodnak. Kötelességtudata hiányzik, munkafegyelme rossz, felszerelése hiányos.

A tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül. Félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte szükséges.

12. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

Intézményünkben alkalmazott pedagógiai módszerek

- Előadás
- Magyarázat
- Szemléltetés
- Megbeszélés
- Elbeszélés
- A tanulók kiselőadásai
- Vita
- Kooperatív tanulási technikák
- Drámapedagógiai elemek (szerepjáték és játék)
- Projekt módszer

- Interaktív tananyagok alkalmazása a tanítási órákon
- Házi feladat

Témahét

A tananyag komplex elsajátításának egyik lehetséges formája az ún. témahét, amikor a diákok a választott témát öt tanítási napon - esetleg hosszabb időkeretben-, iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, változatos tevékenység típusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel. Az évfolyamok más-más tárgykörből választhatnak. A tanulók osztályon belül 4-5 fős csoportokat alkotnak. Négy napon keresztül csoportmunkában dolgoznak, majd az 5. napon az évfolyam előtt tartják meg beszámolóikat. Minden csoport készít egy plakátot, melyből a témahét végén kiállítást szervezünk.

A témahétre a jelentkezést az osztályfőnökök a tanév elején, az éves ütemterv összeállításánál jelzik. A hét tematikáját minden év elején egy munkacsoport megbeszéli és az osztályfőnöki munkatervben rögzíti.

Intenzív hét 8. évfolyamon

A nyolcadik évfolyam tanulói a továbbtanulási felvételiket megelőzve ún. intenzív héten foglalják össze az eddig tanultakat matematikából, illetve magyar nyelv és irodalomból. Az intenzív "reál-héten" napi 4 matematika órájuk van és egy óra készségektantárgy. A hét utolsó napján beszámolót tesznek matematikából írásban és szóban. A "humán-héten" 4 magyar nyelv és irodalom óra és egy óra készségektantárgy van naponta. A magyarórákon átismétlik a pedagógus irányításával az eddig tanult korszakokat, stílusokat, költőket, műveket, irodalomelméleti alapismereteket és a leíró nyelvtan eddig tanult témáit. Majd a hét utolsó napján szóbeli beszámolót tesznek irodalomból (az előre kijelölt témakörökből), írásbelit nyelvtanból. Ezzel gyakorolják a középiskolába való felvételi helyzetét, összefüggésében látják a tananyagot, pontosabban megismerik a követelményeket.

Nívócsoportos oktatás matematikából

Iskolánk a továbbiakban is megőrzi fő profilját: felső tagozaton az emelt szintű és emelt óraszámú matematikaoktatást. Minden évfolyamon heti 5 órában biztosítjuk a matematikaoktatást. Az alsó tagozatban kialakult osztálykeretek megmaradnak, matematikaórákon pedig képességek szerinti tanulócsoportokat alakítunk ki évfolyamszinten. A csoportok kialakításánál a 4. év végén írt képességfelmérést vesszük figyelembe.

A legtehetségesebbek emelt szinten tehetség gondozó csoportban mélyíthetik tovább tudásukat. Itt lehetőség adódik több önálló munkavégzésre, a kiegészítő anyag feldolgozására, versenyfelkészítésre.

Az átlagos képességűeknek több idő jut gyakorlásra, ismétlésre, az ismeretek elmélyítésére, összetettebb feladatok megoldására, differenciálásra.

A lemaradók több lehetőséget kapnak felzárkózásra, ismétlésre, gyakorlásra. Több a közös gyakorlás és az egyéni segítség lehetősége is.

A csoportok a félévi és év végi eredmények alapján átjárhatóak.

Nevelő-oktató munkánk akkor a legeredményesebb, ha minden tanulónak az egyéni képességeihez mérten biztosítjuk az őt leginkább fejlesztő, személyre szabott pedagógiai eljárásokat és megteremtjük a differenciálás lehetőségét.

13. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.

Az otthoni felkészülés a tanulási folyamat elengedhetetlen része. Legfontosabb jellemzője a rendszeresség, az alaposág, a céltudatosság kell, hogy legyen. Az ezzel kapcsolatos nevelési feladat annak elérése, hogy diákjaink belássák ennek igazságát, és törekedjenek minél teljesebb elérésére.

Az otthoni felkészülés szerepe:

- * a tanórákon tanult ismeretek újra feldolgozása, rögzítése, azok gyakorlatban való alkalmazása,
- * a következő tananyag egység vagy tanóra előkészítése,
- * az összefüggések felismerésének gyakorlása,
- * a problémamegoldó készség fejlesztése,
- * az önellenőrzés, valamint a saját teljesítmény- és tudásszint reális mérési igényének kialakítása,
- * felkészülés a tanórai számonkérés, a tudásszint-mérés különböző formáira,
- * az önálló ismeretszerzés és –alkalmazás készségének kialakítása tanulóinknál,

Az otthoni felkészülés alapelvei:

- * A házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákokat állandó önellenőrzésre!
- * A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról.
- * Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. (Ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére, megtanulására mindenki képes)
- * A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 5-6 órája van.
- * A házi feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre!

- * Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint. Nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy annak alapjául szolgáló anyag nem értéséből fakad, melyet próbálkozással igazol, vagy más feladat megoldásával helyettesít, ha önhibáján kívüli okok miatt (igazolt betegség) mulasztotta azt el;
- * Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését - a befektetett munka arányában - jutalmazni kell.
- * A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, modellkészítés, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése, forráselemzés) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- * A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát *önként vállalta*.

Az otthoni felkészülés formái:

- * *tananyag megtanulása*: az előző tanóra vagy több tanórából álló egység során feldolgozott elméleti anyag megtanulása az iskolai oktatás során, tanári irányítással elkészített füzetbeli vázlat, az órán elvégzett feladatok és a tankönyv segítségével.
- * *kötelező házi feladat*: az elméleti tananyaghoz kapcsolódó, a szaktanár által megszabott gyakorló feladatok írásbeli megoldása
- * *házi dolgozat*: nagyobb, hosszabb felkészülést igénylő, pontos tanári szempontsorról, formai és tartalmi megkötésekkel ellátott írásos feladat.
- * *ajánlott házi feladat*: a szaktanár által ajánlott gyakorló feladatok részbeni vagy teljes írásbeli megoldása.
- * *szorgalmi házi feladat*: a diák által önállóan választott, a tananyaghoz kapcsolódó feladatok elvégzése, önálló, belső motivációjú ismeretszerzés.
- * *kiselőadás*: önálló beszámoló előre megadott szaktanári szempontok és szakirodalom alapján.
- * *Átfogó, komplex ismétlés*: az addig tanult elméleti és gyakorlati ismeretek felhasználásával és kiegészítésével témazáró nagydolgozat vagy vizsga előtt.

A felkészülési formák alkalmazása, azok gyakorisága az adott tantárgy jellegétől függ.

Az otthoni felkészülés iskolai előkészítése, eredményességének segítése:

- * Tanulás-módszertani ismeretek nyújtása.
- * Kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási, információ-feldolgozó ismeretek átadása

- * Képességfejlesztés
- * Speciális tanulási módszerbeli tájékoztató minden újonnan belépő tantárgy esetén. Ez a későbbiek során különösen tanárváltás, vagy a követelmények változása, valamint új felkészülési formák első alkalmazása esetén felelevenítendő, megismétlendő, kiegészítendő.
- * Az otthoni felkészülés formáinak gyakoroltatása a szakórákon és korrepetáló, felzárkóztató foglalkozásokon.
- * A szaktanár minden tanóra végén pontosan meghatározza az otthoni tanulásra feladott tananyagot, az írásbeli feladatokat, tisztázza jellegüket (pl. kötelező vagy ajánlott), rögzíti azok elvégzésének határidejét, értékelésük, számonkérésük módját.
- * A szaktanár minden otthoni felkészülési forma esetén feldolgozási szempontokat ad ki, formai, tartalmi követelményeket és javaslatokat tesz.

Az otthoni felkészülés ellenőrzése:

- * A kötelező házi feladat elvégzését osztályszinten az óra elején/valamely részén ellenőrizzük. Ennek funkciója az esetleges problémák megbeszélése, a jó megoldások elismerése, kiemelése. Ha a tanuló a kötelező házi feladatot nem készítette el, azt a szaktanár által meghatározott határidőre pótolnia kell.
- * Ajánlott házi feladatot, szorgalmi feladatot, kiselőadást csak abban az esetben osztályozunk, ha azt a tanuló külön kéri, illetve ha annak nehézségi foka megfelel a tantárgy követelményszintjének, szóbeli értékelést azonban minden esetben adunk.

Az otthoni felkészülés koordinációja:

- * A feladatok kijelölésénél törekedni kell arra, hogy az otthoni felkészülés időtartama átlagos képességű, rendszeresen tanuló diákok esetén összesen ne haladja meg a napi 1-2 órát. Az átlagosnál több időt igénylő feladatok kiadásakor azok elvégzésére hosszabb határidőt kell adni, a határidőn belül kiadott egyéb feladatok mennyiségét úgy szabva meg, hogy a napi felkészülési idő ne növekedjen.
- * Az órarend összeállításánál - az objektív lehetőségek figyelembe vételével - a nagyobb és kisebb otthoni felkészülést igénylő tantárgyak tanítási napok közötti egyenletes elosztására törekszünk.
- * Tanév elején az osztályfőnök órarendelemzés alapján javaslatot tesz a tanulóknak otthoni felkészülésük egyenletes heti elosztására. Javaslatát a szülőkkel is egyeztetni.
- * A napi összes maximális felkészülési idő figyelemmel kísérése az osztályban tanító szaktanárok, szülők és az osztály tanulmányi felelősének jelzései alapján az osztályfőnök feladata.
- * Ha az osztályfőnök tudomására jut, hogy valamely tantárgynál olyan hirtelen, de elkerülhetetlen feladatmennyiség-növekedés következett be, amely a napi

összes maximális felkészülési időt 2 óra fölé növelné, a feladatok átmeneti mérséklése érdekében konzultációt kezdeményez más, az osztályban tanító szaktanárokkal.

- * A hétvége pihenésre fordíthatósága érdekében pénteken csak annyi feladatot adunk ki, amelynek mennyisége nem haladja meg egy átlagos hétköznapi terhelését. Ugyanígy járunk el hosszabb tanítási szünet esetén is.

A házi feladatok adásának szempontjai:

- a tanulók napi és heti terhelése,
- az egyes diákok képességei, adottságai,
- az életkori sajátosságok,
- az értelmi fejlettség,
- a fejlődés üteme,
- házi feladat előkészítettsége

Az első két évfolyamon házi feladatok a bevezető szakasznak megfelelően legyenek játékosak, illeszkedjenek az életkori sajátosságokhoz, a gyermek számára könnyen teljesíthetőek legyenek. Ne okozzon nehézséget, külön terhet annak megoldása a tanuló számára, ugyanakkor feleljen meg a céljának, azaz alkalmas legyen a napi „ismeretek” ismétlésére, áttekintésére, felidézésére, elmélyítésére. Fontos szempont, hogy megoldása sikerélményhez juttassa a tanulót, amely motivációt jelent a későbbiekre nézve. A feladatok könnyen és gyorsan ellenőrizhetőek legyenek, az ellenőrzés pedig építő jelleggel történjen. A hétvégére adott házi feladatok kérdése a tanító hatásköre. Amennyiben ad házi feladatot, az minden esetben feleljen meg a fenti szempontoknak! Hosszabb szünetekre (őszi, téli, tavaszi szünet) ne adjon házi feladatot a tanító!

A harmadik negyedik évfolyamon a kezdő szakasznak megfelelően a házi feladat adása legyen a tanító hatásköre! Mindenféleképpen javasolt a hétvégére kiadott házi feladatoknál a differenciálás alkalmazása, illetve ezekben az évfolyamokban is elengedhetetlen a tanulók terhelésének vizsgálata. Ennek megfelelően az egyes tanulók képességeiknek, értelmi fejlettségüknek legmegfelelőbb, az előrehaladásukat leginkább szolgáló házi feladatokat kapjanak. Az egyes gyermekeknél a feladatok mennyisége, típusa, sokrétősége szolgálhatja a tehetséggondozást, míg más tanulóknál a sikeres felzárkózást. A feladatok legyenek sokrétűek, érdekesek, alkalmasak legyenek a napi „ismeretek” ismétlésére, áttekintésére, felidézésére, elmélyítésére. Hosszabb szünetekre (őszi, téli, tavaszi szünet) ne adjon házi feladatot a tanító!

Az ötödik és hatodik évfolyamon a házi feladatok szolgálják az alapozó szakasznak megfelelően az alapismeretek elmélyítését, megszilárdítását, rögzülését, az esetlegesen hiányzó részek pótlását, bizonyos alapismeretek készség szintre emelését. Törekedni kell az egyes szaktantárgyak közötti arányos elosztásra! A házi feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre! Hosszabb szünetekre (őszi, téli, tavaszi szünet) ne kapjanak házi feladatot a tanulók!

A *hetedik-nyolcadik évfolyamon*, a házi feladatok elsődleges célja a sokoldalú képességfejlesztés legyen, differenciált módon. Ezek a feladatok illeszkedjenek a gyermek egyéni képességeihez, tehetségéhez, fejlődésének üteméhez, segítse a tanult ismeretek elmélyítését, valamint a felzárkóztatásra szoruló tanulók fejlődését. A feladatok segítsék elő az egyéni törekvések megvalósulását! Törekedni kell az egyes szaktantárgyak közötti arányos elosztásra! Hosszabb szünetekre, (őszi, téli, tavaszi szünet) ne kapjanak házi feladatot a tanulók!

14. Az iskolai élet

14.1. A napközis, szabadidős tevékenység fejlesztési irányelvei

Hosszú távú céljaink

A személyiség fejlesztése

- reális önismeret
- szükséges önérvényesítés
- együttműködés
- felelősségvállalás
- kulturált magatartás
- mások tisztelete, empátia
- egészséges életmódra nevelés megalapozása
- a közösségi életre nevelés

Játékközpontú napközi kialakítása

Szabadidő hasznos eltöltése, és ehhez a lehetőség biztosítása

Tanítás - tanulás folyamatának segítése differenciált keretek között is.

Néphagyományok megismerése, ápolása

Rövid távú céljaink

A napközi alapvető feladata nem változik: a gyermek délutáni tevékenységének szervezése a szabadidő és a tanulás megfelelő váltogatásával.

Az új szervezési rend elsősorban a tanulók személyiségfejlesztését biztosítja, előtérbe helyezve a tanulást - a napi házi feladat megoldását, begyakorlását - lehetővé teszi az egyéni tanuláskorrekciót kiscsoportos formában, s módot nyújt a szabadidő hasznos és változatos eltöltéséhez rendszeres és időszakos programlehetőségek felajánlásával.

Lehetőség szerint minden tanuló részesüljön zenei vagy táncos nevelésben, ismerkedjen meg a számítógéppel, sajátítson el alapvető háztartási ismereteket, ismerkedjen meg "jeles" napokkal, hozzá kapcsolódó népszokásokkal, tanuljon idegen nyelvet. Ismerkedjen meg különböző játékokkal.

Célcsoportok

Fontos, hogy alsó tagozaton minden tanulót, különösen a hátrányos helyzetűeket, bevonjuk a napközis életbe. Felső tagozaton is minél nagyobb réteget kívánunk délután is benntartani - szervezett formában - az iskolában.

Általános munkarend

1 - 4. évfolyamon	Egy osztály, egy napközis csoport (lehetőség szerint)
5 - 6. évfolyamon	Felső napközi (15 óra/csoport/hét)
7 - 8. évfolyamon	Tanulószoza (15 óra/csoport/hét)

14.2. Napközi

(1 - 6. évfolyamig) a szülők igényének megfelelően biztosítjuk a napközis foglalkozást és ellátást. Ezen kívül, ha az osztályfőnök, szaktanár, gyermekvédelmi felelős úgy látja, hogy a gyermeknek a napköziben jobban biztosított a tanórákra való eredményes felkészülés és a szabadidő helyes eltöltése, akkor javaslatot tesz a szülőnek, hogy kérje gyermekének a napközi-otthoni felvételét.

Ha a szülő munkaidő beosztása olyan, hogy a reggeli időben nem tudja biztosítani a gyermeke felügyeletét, akkor 6³⁰ - 8 óráig, illetve 16⁰⁰ – 17³⁰-ig ügynevezett reggeli és esti ügyeletet biztosítunk - térítésmentesen - a gyermekének. A reggeli és esti ügyeleten való részvételt a szülőnek külön kérni kell.

A napközis csoportok szervezésénél lehetőség szerint igazodunk az egy osztály - egy napközis csoport elvéhez.

Szervezeti rend: Alsó tagozaton délelőtt tantárgycsoportos oktatási formában folynak a szakórák, délután pedig a műszakban lévő tanító irányításával történik a foglalkozás. Felső tagozaton a beosztott szaktanár vezeti a napközis foglalkozásokat. A foglalkozást vezető pedagógus tanévi, heti illetve napi foglalkozási tervet állít össze. A tervnek tartalmaznia kell a szervezett foglalkozásokat, a tanulási időszak az egészséges életmódra nevelés feladatait, a társas kapcsolatok fejlesztését szolgáló tevékenységeket. A tervezésnek alkalmazkodni kell az iskola legfontosabb nevelési célkitűzéseire, a tanulók személyiségfejlesztéséhez, a tehetséggondozáshoz és a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásához.

A napközinek egyik legfontosabb feladata a tanulás. Minden napközis csoportban meghatározott, "védett" tanulási időt kell biztosítani (15⁰⁰ – 16⁰⁰). Lehetőleg már a kezdő időszakban nagy hangsúlyt kell fektetni a helyes tanulási

módszerek kialakítására (pl. időbeosztás súlyozása a feladatokhoz képest, sorrend, a tananyagnak megfelelő legoptimálisabb módszer, stb.). Differenciált formában lehetőséget kell adni a tehetséggondozásra és a hátrányok kompenzálására.

Az 1-6. osztályos tanulók napközis szabadidős tevékenységének megszervezése a diákok alapszükségleteinek figyelembevételével történik.

Feladataink:

- szociális kompetenciák fejlesztése
- érzelmi intelligencia fejlesztése
- kommunikációs képesség fejlesztése
- problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- kreativitás fejlesztése
- élményszükséglet kielégítése

A szabadidő kényszertől mentes szabad rendelkezésre álló idő, mely biztosítja a tevékenység iránti motivációt, figyelembe veszi a gyermek érdeklődését és biztosítja a választás lehetőségét.

A szabadidős tevékenységek funkciói:

- Adjon lehetőséget az egyéni érdeklődés és tehetség előhívására, kielégítésére!
- Biztosítsa a képességek fejlesztését!
- Tanítson meg többféle szabadidő eltöltési formát!
- Tegye lehetővé a gyermek alkotási vágyának kiélését!
- Elégítse ki a pihenési-, szórakozási-, és mozgási igényüket!

Az irányított (szervezett) szabadidős tevékenységek jellegüket tekintve az alábbiak lehetnek:

- Kommunikáció jellegű: pl. báb/dráma/vita
- Hagyományörzés jelleg: pl. kulturális tev./manuális tev./kirándulás
- Játék jelleg: pl. mozgásos/társas/tábla/logikai

Minden napközis csoport a saját arculatára alakítja, formálja az ott meghatározott tevékenységeket, melyben a pedagógus egy „háttérből” segítő, modellt nyújtó szerepet vállal.

Alsó tagozaton az osztályszinten megvalósuló szervezett szabadidős tevékenységeken túl, minden tanévben 3 – kb. 6 hétig tartó – komplex program, projekt összeállítása történik. A projekttervezés egy rendszerben való

gondolkodást feltételez, lehetővé téve egy téma komplex feldolgozását, melynek hatékonyságát a jó témaválasztás határozza meg, biztosítva a csoportszinten történő együttműködést. A témahetek megvalósítása a téma kidolgozását vállaló pedagógusok koordinálásával és irányításával történik. A projektek végrehajtása minden napközis csoportban rugalmasan, változatosan, az igényekhez, lehetőségekhez igazítva történik, így osztályonként más és más lehet.

A szabadidős programok által elsajátított ismeretek, készségek beépülnek a tanórákon elsajátított ismeretekbe, biztosítják az informális tanulás lehetőségét, így a személyiségre gyakorolt hatásuk megkérdőjelezhetetlen.

14.3. Tanulószoza

Tanulószozát szervezünk a 7 – 8. osztályos tanulóknak, de ezt a szolgáltatást igénybe vehetik a nem napközis 5 – 6. osztályos tanulók is. Lényege, hogy szaktanárok vezetésével („humán – reál” csoportosítási formában) naponta 13 – 16 óra között igénybe vehetik a tanulók ezt a szolgáltatást abban az esetben, ha otthon önállóan nem tudnak megoldani egy – egy feladatot, vagy elsajátítani egy – egy leckét. Tanulószozán való részvételre a szaktanár és az osztályfőnök is javaslatot tehet, indokolt esetben kötelezővé teheti a tanulónak.

14.4. Az iskola élete a tanítás nélküli szünetekben

Egy-egy napos tanítási szünetekben, az őszi, a téli és a tavaszi szünetben:

- a, A szülők igényei alapján gyermekfelügyeletet és étkeztetést biztosítunk.
Foglalkozási programok készítése (korcsoportok szerint) a tanulók igényei, illetve a szabadidő helyes eltöltésére nevelés elvei alapján. Ezeket a programokat a tanévi nevelési terv és a felkért nevelők által összeállított napi foglalkozási terv tartalmazza (helyi programok, külső programokba való bekapcsolódás, stb.)
- b, Szünidei programok meghirdetése (klubok, szakkörök, előadások, versenyek, vetélkedők, stb.) iskolai és külső előadók felkérésével.
- c, Művelődési házak, különböző ismeretterjesztő intézmények, színházak, mozik, sportegyesületek, vállalkozások, stb. programjainak a meghirdetése.

14.5. Nyári szünidei programok

Táborok

- Amennyiben kerületi szinten napközis tábor működik, akkor ennek a keretein belül oldjuk meg a nyári gyermekfelügyeletet.
- Az iskola Pedagógiai Programjában megfogalmazott célok megvalósításához kapcsolódó tábortípusokat szervezünk, ha a fenntartó biztosítja az ezzel járó többletköltséget.
- Bekapcsolódás az önkormányzat által meghirdetett sóstói gyermektáborba.

14.6. Tanítási időben, iskolán kívül szervezett programok

Múzeumlátogatás: A rendszeres múzeumlátogatási tervet az éves tanmenetekben kell megjelölni.

Színházlátogatás: Iskolánk tantestülete törekszik arra, hogy tanulóink tanévenként legalább egy alkalommal eljussanak a korosztályuknak megfelelő színházi előadásra. Ha lehetőség van rá, ez a kulturális esemény kapcsolódjon a tananyaghoz.

Kirándulás, erdei iskola:

A kirándulás, az erdei iskola megszervezésével intézményünk Magyarország különböző tájainak megismerésére tesz kísérletet tanulói számára. Az iskolán kívül szervezett program feladata, hogy a megszokottól eltérő környezetben biztosítsa a gyerekek számára, a tájhoz kapcsolódó történelmi, irodalmi, környezetismereti témakörökkel való elmélyült foglalkozást. A választott környék nevezetességeinek felkeresése, a táj jellegzetességeinek kutatása, megismerése hozzájárul az általános műveltség kiterjesztéséhez. A iskolai környezetből kikerülve lehetőség nyílik eredményes és hatékony oktatásra, melynek célja a tevékenységeken keresztüli ismeretbővítés és képességfejlesztés. Az erdei iskola izgalmas játéktér, ahol megvalósulhat szociális kompetenciák fejlesztése, az egészséges életmódra nevelés és biztosított a mindennapi testmozgás is.

A szervezésénél figyelembe veendő szempontok:

- a gyerekek ismeretanyagát bővítők legyenek
- a testi és szellemi felfrissülést szolgálják
- a közösségi együttélés helyes szabályait gyakorolják
- a költségi kihatásukban olyanok legyenek, hogy minden tanuló részt tudjon venni rajta.

14.7. Versenyek, vetélkedők

Iskolánk alsó és felső tagozatán tantárgyi pontgyűjtő versenyeket, könyvtári vetélkedőket, sportversenyeket szervezünk.

A munkaközösségek és a szaktanárok a kerületi versenynaptárban szereplő tantárgyi, műveltségterületi versenyek iskolai fordulóját szervezik. Ezekben a versenyeken minden érdeklődő tanuló részt vehet. A győztesek képviselik iskolánkat a kerületi versenyeken.

Ezen kívül számos levelező versenyen is részt vesznek tanulóink.

Iskolánk rendezi a kerületi negyedikes tanulók számára a Bölcs Bagoly műveltségi csapatversenyt.

Tanulóink részt vesznek a Bolyai matematika- és anyanyelvi csapatversenyen. Ezeknek a versenyeknek a területi, illetve országos fordulóján a helyszínt iskolánk biztosítja.

15. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

15.1. Egészségnevelési elvek

Az egészségnevelés céljai

Az iskola, mint **színtér** két célcsoport – diák, pedagógus - fókuszban működik. A két jól elkülöníthető, eltérő szükségletű és élethelyzetű célcsoportra külön tervezést folytattunk. Az egészségnevelési programban a *diák* az elsődleges, a pedagógusok, intézményi dolgozók, szülők, testvérek a másodlagos célcsoport. Ezzel szemben a munkahelyi egészségfejlesztési terv elsődleges célcsoportja a pedagógusok és technikai dolgozók, másodlagos célcsoportja a diák, szülő, testvér. A két fejlesztési dokumentum szinergikus hatása együtt tud érvényesülni.

Az egészségnevelés általános, hosszú távú (globális) célja

A társadalmi versenyképesség javítása, optimalizálása. Életminőségünk, egészségi állapotunk döntő mértékben meghatározza életkilátásainkat, jövőnket, egyéni, családi és közösségi szinten egyaránt. Az egészségnevelési programok, egészségtervek tervezésével, megvalósításával olyan változások kezdődnek meg az autonóm módon szerveződő, korlátozott forrásokkal rendelkező, színterekhez kötődő közösségekben, melyek hatásuk összeadódásával a társadalmi versenyképesség erősödését segítik elő.

Az iskolai egészségnevelés specifikus céljai

- Javuljon az iskolában mint szintéren tanuló diákok életminősége és egészségi állapota.
- Az életminőség és az egészség mint rendezőelv segítségével támogassa az iskolában dolgozókat.
- A közösség szellemi és anyagi erőforrásainak bevonásával növelje a kompetenciájukba tartozó problémák belátható időn belül történő megoldásának esélyeit.

Az egészségnevelés konkrét céljai

- Az irányított változtatási folyamatban partnerként működjenek együtt a szakemberek, tanárok, tanulók és szülők.
- Az állapot leírásában az egészséget befolyásoló faktorok alapján reális és egyedi képet adjanak az iskoláról
- Az iskolai közösséget, szinteret érintő problémákat fogalmazzanak meg és tematizálják saját kompetencia és forrásigény alapján.
- A saját kompetenciába tartozó problémák megoldását célzó programok tervezése, megvalósítása és értékelése során olyan ciklikus gyakorlat alakuljon ki, amely:
 - a közösség tagjainak a folyamatba való bevonását, a beleszólás és az aktív közreműködés lehetőségét biztosítja;
 - erősíti az egyének, közösségek autonómiáját, önbizalmát, egyúttal felelősségérzetét is.
- Mind személyi, mind pedig tárgyi környezetével elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotát érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére.

- A teljes fizikai, szellemi és szociális jól-lét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képessé kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészségét védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, továbbá környezetével változzék vagy alkalmazkodjék ahhoz.

Rövidtávú célok

- egészségmegőrző környezet biztosítása az iskolában
- az egészség iránti egyéni, családi és közösségi felelősség fejlesztése
- az iskolai büfé egészséges ételkészítésének bővítése
- vonzó alternatívát kínálva bátorítani az egészséges életmód választását
- mindennapos testmozgás elősegítése, mozgáslehetőség biztosítása
- a tanulók alkalmassá tétele fizikai, pszichés és szociális egészségükkel kapcsolatos tudásuk kiteljesítésére
- a jó tanár-diák és diák-diák kapcsolatrendszer kialakításának elősegítése
- a közösség mint erőforrás felhasználása
- az egészségügyi szolgáltatások széles skálájának felhasználása

Alapelvek

Az egészségnevelési program alapelve, hogy:

- segítse a tanulókat a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- fejlessze az életvezetési képességeket,
- fejlessze a tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért,
- készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására,
- segítse elő a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését,
- valósítsa meg a mindennapi testedzést a tanulók számára,
- terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.

15.1.1. A tanulók egészségnevelése

Az egészségnevelés követelményei iskolánkban

A család szerepének megértése.

A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.

A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása.

A közösségbeli „én-szerep” felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása.

A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való igény.

Az egészség-megelőzés alapvető feltételeinek ismerete, a helyes napirend kialakítása.

Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete.

A biztonságos közlekedés és az elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.

A káros szenvedélyek negatív hatásának felismerése.

A testi higiénia iránti igény kialakítása.

A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.

Az egészséges életkörülményekre való igény; tudni, mit tehet az ember a szűkebb/tágabb környezetéért.

A környezetre káros anyagok ismerete.

A környezet egészségre káros hatásának ismerete.

Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben való aktív részvétel igényének kialakítása.

Hagyományok ápolása.

Egészségnap szervezése.

Iskolanap szervezése.

Drogprevenációs program folytatása.

Osztályfőnöki órák önismereti, személyiségfejlesztő, interaktív játékokkal.

Szaktárgyi célok.

A szakórákon minden lehetőség megragadása az egészségneveléssel kapcsolatban.

Az iskolai testnevelési óra keretében tartásjavító torna beiktatása.

Interaktív és multimédiás módszerek kipróbálása, alkalmazása.

Az egészségnevelés iskolai területei

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben

egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek be kell épülnie az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- mozgás, helyes testtartás, rendszeres testedzés, játéklehetőség
- táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- lelki egészség védelme, személyiségfejlődés
- testi higiénia, tisztálkodás
- öltözködés
- egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta) megelőzése a tanórai és tanórán kívüli nevelésben
- személyes biztonság
- ésszerű napirend kialakítása, az idővel való gazdálkodás szerepe
- tanulás és tanulás technikái

Az egészségnevelés színterei iskolánkban

Minden tanulót egyformán érintő példamutató iskolai hatás

- a pedagógusok, dolgozók, szülők példamutatása
- termek, folyosók, udvar rendezettsége
- cserepes-, és élő növények ültetése folyosókon, osztálytermekben
- ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében (pl. otthoni torna, reggeli elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés, osztálytermek rendszeres szellőztetése)
- az iskola által biztosított étkeztetés étrendjére való odafigyelés
- az iskola büféjében a gyermekek egészségét segítő élelmiszerek árusítása

Tárgyi környezet

Környezetünk egészségesebbé és biztonságosabbá tétele: alapvető higiénés normák betartása alapján.

Iskola-egészségügyi szolgálat

Ezen szolgálat működtetése: életkorhoz kötött orvosi státuszvizsgálatok, védőnői szűrővizsgálatok, évenkénti fogászati szűrővizsgálatok, előadások, gyógytestnevelési besorolások.

Egészségfejlesztéssel foglalkozó témák az iskolavédőnő, alkalmanként külső előadó vezetésével:

- személyi higiéné, helyes tisztálkodási szokások
- balesetmegelőzés
- helyes fogápolás
- biztonságos közlekedés
- egészséges táplálkozási szokások
- nemi érés, pubertáskor
- illetan
- alkohol, dohányzás, drogfogyasztás
- barátság, szerelem, felelősség, fogamzásgátlás
- elsősegélynyújtás

Ezen foglalkozások keretei:

- iskolai tanóra (osztályfőnöki óra, egészségtan)
- egészségnap

Módszerek

- előadások, vetélkedő
- kiállítások, filmvetítés
- kiscsoportos beszélgetés

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben, tanórán

Mind az egészségnevelés tartalmú tantárgyakba (pl. biológia-egészségtan, testnevelés, természetismeret, földrajz, technika, életvitel és gyakorlat), mind pedig a nem egészség tartalmú tantárgyakba (mint pl. informatika, történelem)

egyaránt beépíthetők az egészség megőrzésével, fejlesztésével foglalkozó témák, tevékenységek.

Az osztályfőnöki órába a következő témakörök beépítése javasolt:

- Önismeret, reális önértékelés
- A biztonság megőrzése
- Egészséges táplálkozás
- Fizikai aktivitás és személyi higiéné
- Veszélyes anyagok (dohányzás, alkohol, drog)
- Növekedés, változás, emberi szexualitás
- Családi élet és társas kapcsolatok
- Konfliktuskezelés
- Egészséges környezet

Nem hagyományos tanórai keretben

Napközis foglalkozások: hatékony tervezés és együttműködés a tanítók, szaktanárok és a napközis nevelő között kitűnően kiegészíti a tanórai programokat, illetve konkrét esetfeldolgozást biztosít. Mindezek mellett a napközi kiváló helye a játékoknak, játékos gyakorlatoknak is.

Rendszeres, egészséges környezetben (pl. hegyekben) tett túrák, kirándulások, erdei iskolák, napközis és nyári táborok (tánc-, történelmi, kézműves, sport-, önismereti és életmód, valamint nomád tábor).

Iskolanap, mely évente kerül megrendezésre az egész iskola részvételével.

Egészségnap az iskola egészét átfogó, előre tervezett programokkal.

Sportprogramok, futónap szervezése.

Kiállítások rendezése, rajzpályázatokon való részvétel, Egészségnapon, iskolanapon készült videofelvételek, képek, poszterek, rajz- és fotókiállítások, nyári táborokról bemutatkozó képek.

Iskolarádió. Színjátszó kör.

Az egészségnevelést segítő módszerek

- interjúk, felmérések készítése az iskola közvetlen partnerei és az egészség viszonyáról
- meggyőzés (tudatos hatás)
- faliújság és plakátok segítségével történő propaganda
- kommunikációs képességek fejlesztése szituációs játékok és bábjátékok segítségével
- beszélgetés kisebb csoportokban vagy az osztályközösségen belül
- beszélgetéssel és az ismeretek gyakorlati alkalmazásával egybekötött kötetlen előadás
- serdülőkori önismereti csoportfoglalkozások
- problémamegoldó gyakorlatok
- egészségnapok, sportnapok rendszeres szervezése
- környezetvédelmi tevékenység kialakítása (faültetés)
- közös/csoportos játékok, közösségépítés
- a szabadidő hasznos, értelmes eltöltésére irányuló programok szervezése
- séta és tanulmányi kirándulás
- természetiskolai tevékenységek
- az egészséges életmódra nevelés tantárgyakban történő megjelenítése
- audiovizuális technika (rádió, tv, videó) beville
- pedagógus által irányított kísérlet és kutatás
- könyvek, folyóiratok, képek és nyomtatott egészségügyi szórólapok tanulmányozása
- osztályon belüli, iskolai és iskolán kívüli versenyek

Tájékoztató fórumok

szülői értekezlet, szülőcsoportok számára szervezett fórum, tájékoztató, szakmai tanácskozások, tréningek

Személyiségfejlesztés

Minden nevelőintézmény alapvető feladata a gyermekek személyiségének kibontakoztatása, fejlesztése. E program részeként az alábbi területeken végzünk tudatos fejlesztőmunkát:

- önismeret erősítése, az önfogadás képességének kialakítása,

- kudarcűrő képesség fejlesztése,
- kapcsolatteremtési képesség fejlesztése,
- akaraterő fokozása,
- az igényes környezet kialakítására és fenntartására való törekvés erősítése,
- az egészséges táplálkozás iránti igény felkeltése,
- az öltözködési szokások, az ízlés alakítása.

A tudatos fejlesztőmunka színtere a tanóra, és minden szervezett iskolai és iskolán kívüli esemény, rendezvény, program, ahol spontán lehetőség kínálkozik a gyermekeknek egymással és a pedagógusokkal közös tevékenységére.

A szülők körében egyrészt a felvilágosító munka (értekezletek, kiadványok) útján, másrészt a saját gyermekük fejlődéséről, problémáiról szóló négy- és hatszemközti beszélgetések során tudjuk elveinket, az általunk elsőbbséget élvező értékeket közvetíteni.

A lelki egészséget védő, személyiségfejlesztő módszerek, a tanulói megnyilatkozásokat segítő játékok, az adott témák feldolgozása, tevékenységi formák minden évfolyamon és csoportban a csoport összetételének és a tanulók életkori sajátosságainak, ismereteinek megfelelően változnak:

- általános konfliktus- és problémamegoldó helyzetgyakorlatok
- érzelmi intelligenciát fejlesztő szerep- és drámajátékok
- kooperációs és kommunikációs játékok
- stresszkezelő és személyes hatékonyságot növelő csoportfoglalkozások
- önismeretet, önértékelést és társas kapcsolatokat fejlesztő foglalkozások
- tanulási képességek fejlesztése

Fő szempont megtanítani a/az:

- apróbb sikertelenségek elviselését
- konfliktusok megoldását, kezelését
- korlátokat felállítani és elfogadni
- érzelmeket kifejezni, érzéseket, gondolatokat megfogalmazni, kimondani, feldolgozni,
- saját élményeket, tapasztalatokat megbeszélni, félelmeket, dilemmákat megfogalmazni
- az egyének erényeit és gyengéit felmérni

- ellenállni a reklám nem kívánatos hatásainak és elsajátítani helyes megítélésüket
- az érzéseket kezelni
- a pozitív értékrendet kialakítását
- a jó közérzet, a boldogság és sikeresség szükségletének kontrollálását
- a szenvedélykeltő szerek visszautasítását, az egészségkárosító magatartásformák elkerülését
- az érintett tanulók, fiatalok megszólítását, nyitott, biztonságos helyzet kialakítását

Iskolánk személyiségfejlesztési programjának szakszerű megvalósítása érdekében személyiségfejlesztő, lelki, egészséget védő munkacsoportot kívánunk létrehozni. Ezen csoport feladatai lehetnek a következők:

- folyamatos esetmegbeszélő csoport működtetése
- egy osztállyal foglalkozó pedagógusok konzultációja
- az első osztály összetételének kialakítási szempontjainak meghatározása
- az osztályfőnöki munka lehetőségeinek jobb kihasználása a gyermekek szabadidős tevékenységének szervezésében
- a pedagógiai gyakorlatban alkalmazható személyiségfejlesztő, együttműködési készséget fejlesztő játékok, módszerek ajánlása
- az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak felelevenítése, a gyakorlatban való megvalósítása
- egészségfejlesztő akciók szervezése (egészségnap)
- segítség a pedagógusoknak:
- a fejlődést veszélyeztető tényezők és a gyermek megnyilvánulásaiban tapasztalható korai jelzések felismerésében
- a 4. osztályból az 5. osztályba lépés megkönnyítése érdekében az alsó és felső tagozaton tanító pedagógusok közötti szoros kapcsolat kialakítása, hatékony kommunikáció, rendszeres tanév eleji konzultáció bevezetése
- a magatartási és tanulási nehézségekkel kapcsolatos problémamegoldó konzultáció lehetősége
- tanári személyiség erősítése, védelme érdekében önismereti, együttműködési tréningek, önsegítő csoportok létrehozása (pl. szupervízió)
- a szülőkkel kapcsolatos feladatok segítése:

- segítség a pedagógusoknak, hogy jobban megértsék a szülőket
- segítség a szülőknek, hogy közelebb kerüljenek az iskolához (rendszeres fogadó órák, egyéni konzultációs lehetőségek, szülői klub működtetése)

15.2. Környezeti nevelési elvek

Az iskola működése környezeti nevelési szempontból

Az iskolában jelenleg a tantestület körülbelül egyharmada foglalkozik intenzíven környezeti nevelési kérdésekkel a tanórákon és azon kívül. Vannak akik minden akcióban, munkában részt vállalnak, s vannak akik időnként kapcsolódnak egy-egy tevékenységi területhez. A környezeti nevelés az a területe az iskolai életnek, ahol csak nagyon fokozatosan és lépésenként haladhatunk előre. A további munkában is szükség van a tapasztaltabb és a fiatal kollégák együttműködésére.

Rendszeresen fogadunk tanító-és tanárjelölteket. A kollégák bekapcsolódnak, ismerkednek a környezeti nevelés gyakorlatával.

15.2.1. A környezeti nevelés színtere az iskolánkban

Intézményünkben már sok éve próbálunk különböző hagyományos tantervi – tanórai szerkezettől eltérő módon tevékenykedni, nevelni tanulóinkat. Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekeken keresztül megszólítsuk a velük kapcsolatban levő, náluk idősebb korosztályokat (szülők, idősebb testvérek, barátok). Mindezt komplex formában közös programok, rendezvények során realizáltuk. Ezek szakkörök, erdei iskolák, speciális nyári táborok, előadássorozatok formájában öltöttek testet.

Hagyományos tanórai oktatásszervezés

A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat.

Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk. Így az élményszerű tanításra lehetőség nyílik. Fontosnak tartjuk, hogy a diákjaink komoly elméleti alapokat szerezzenek, mert véleményünk szerint így lehet csak okosan, átgondoltan harcolni a környezet megóvásáért.

Tanórán kívüli foglalkozások

Erdei iskolák szervezése helyi és központi pályázatok alapján.
Nyári táborok, melyek sok évtizedes hagyományokra épülnek
Hagyományos zöld és egyéb civil szervezetekkel kapcsolatos ismeretek (pl.: MTE, MME, BTK) elsajátítása és kapcsolatfelvétel

15.2.2. Erőforrások

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó kapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

Nem anyagi erőforrások - Iskolán belüli együttműködés

Tanárok: Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos és környezettisztelő magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés, illetve oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését.

Azoknak a kollégáknak, akik most kívánnak bekapcsolódni az iskolai környezeti nevelési munkába, a tapasztaltabb kollégák tanácsokat, javaslatokat adnak. A közös munka áttekintése igazgatóhelyettesi feladat, a koordinátori szerepet az iskolai szabadidő-szervező tanár látja el.

Diákok:

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diákcsoportnak.

Tanárok és diákok:

A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában az erdei iskoláknak, A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is. A tanórák

környezeti tartalmát a munkaközösségek határozzák meg, a tanórán kívüli környezeti nevelési tevékenységek áttekintése igazgatóhelyettesi feladat lehet.

Iskolapszichológus:

Az iskolapszichológus felméréseivel, és azok elemzésével segíti környezeti nevelési munkánkat. A továbbiakban rendszeressé kívánjuk tenni ezeket a vizsgálatokat, hogy munkánk hatékonyságáról is tájékoztatást kapjunk.

Tanárok és szülők:

Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. Iskolánkban ez egyrészt azon keresztül valósul meg, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt az egyes környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét – a lehetőségeik figyelembe véve – a családok maguk is biztosítják.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak:

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentjük a felesleges papírfelhasználást (pl.: féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), folyamatosan gyűjtjük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószeret használunk. Ezek felkutatása és beszerzése az iskolai gondnok feladata. Az iskolai szelektív hulladékgyűjtés továbbfejlesztéséhez a takarító aktív, környezettudatos munkájára is szükségünk van.

Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó (Klebensberg Intézményfenntartó Központ):

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje.

Célunk, hogy a fenntartó a kötelező támogatáson túl is finanszírozza az iskolai környezeti nevelési programokat.

Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények:

A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Iskolánk számára ilyen szempontból kiemelkedően fontosak a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok. Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük elő. Iskolai tanulmányai során, minden tanulónak legalább egy környezeti témájú intézménylátogatáson részt kell vennie. Az adott intézménnyel a kapcsolatot a munkaközösségek egy megbízott tanára tartja.

Civil szervezetek:

A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat. Tantestületünk több tagja rendszeresen részt vesz előadásokon, továbbképzéseiken, illetve mi is tartunk előadásokat, továbbképzéseket a civil szervezetek által szervezett programokon. Szükséges, hogy több, az egész tantestületet érintő környezeti témájú előadás és foglalkozás legyen a jövőben. A civil szervezetekkel való iskolai szintű kapcsolattartás igazgatóhelyettesi feladat. A szaktanárok egyénileg alakítanak ki kapcsolatot az egyes civil szervezetekkel.

Hivatalos szervek:

A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

15.2.3. Alapelvek, jövőkép, célok

Kiemelten kezelt alapelvek:

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk. Ezek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait körül kell járnunk, meg kell világítanunk:

- Alapvető emberi szükségletek
- Emberi jogok
- Demokrácia
- A fenntartható fejlődés
- A biológiai és társadalmi sokféleség
- Ökológiai szemléletmód
- Lokális és globális szintek kapcsolatai, összefüggései

Hosszú távú céljaink:

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt;
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát;
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését;
- a rendszerszemléletet
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését;
- az egészséges életmód igényét és elsajátítani az ehhez vezető technikákat, módszereket.

A célokhoz szükséges készségek kialakítása, fejlesztése:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- szintetizálás és analízis;
- problémaérzékenység, integrált megközelítés;
- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- kommunikáció, média használat;
- konfliktuskezelés és megoldás;
- állampolgári részvétel és cselekvés;
- értékelés és mérlegelés készsége.

Alapvető cél:

Tovább folytatni az eddig megkezdett munkát. Ezt szeretnénk magasabb szintre emelni, kiegészítve továbbvinni. A módszereket és a szervezeti formákat ennek megfelelően szeretnénk kiegészíteni, módosítani. Alapvető célkitűzésünk marad a természeti környezet, a mesterséges emberi kultúrkörnyezet vizsgálata, megismerése a globális és lokális szempontok alapján.

Hagyományok ápolása:

- iskolanap szervezése (a régi „öreg” diákok bevonása)
- a kerület kulturális, környezetvédelmi és természetvédelmi életének megismerése és aktív ápolása
- papírgyűjtés (évente két alkalommal)

- szárazelem gyűjtés

Szaktárgyi célok:

- a szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre
- interaktív módszerek kipróbálása
- multimédiás módszerek alkalmazása
- személyi számítógép alkalmazása
- hétköznapi problémák megjelenítése
- tanórák szervezése az évfolyamok között érdeklődés és lehetőség szerint (pl.: jeles napokhoz kapcsolódóan)

15.2.4. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

Tanórán kívüli és tanórai foglalkozások

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció, legalább néhány területen. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról.

Lehetőségeink:

- terepmunka során: terepgyakorlatok, táborok, tanulmányi kirándulások, akadályversenyek, városismereti játékok stb.;
- kézműves foglalkozások: egy-egy ünnephez kötött, tábori időben stb.;
- „akciók”: pályázatok, újságkészítés, kiállítás-rendezés, filmkészítés, kérdőíves felmérés, iskolarádió működtetése, „nemzetközi akciók”;
- modellezés;
- „látogatás”: múzeum, állatkert, botanikus kert, nemzeti park, valamint szeméttelp, hulladékégető, szennyvíztisztító;
- versenyek;
- szakkörök;
- DÖK nap;
- „jeles napok”
- projektek (pl.: savas eső, vízvizsgálat)

Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek

segítségével környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani. Ezek nem mindegyike ismert mindenki előtt, ezért olyan tanárképzést szervezünk, amelyen bemutatjuk az interaktív lehetőségeket. Fontos, hogy ezeket mindenki saját maga is kipróbálja, mielőtt diákokkal alkalmazza. A foglalkozások, módszerek így válnak csak hitelessé.

Néhány, munkánk során alkalmazott módszercsoport:

- kooperatív (együtműködő) tanulási technikák;
- játékok;
- modellezés;
- projektmódszer;
- terepgyakorlati módszerek;
- közösségépítés;
- továbbra is az egyik legfontosabb módszer a természeti és kulturális környezet megismerése
- a már megismert, feltérképezett környezet rendszerező feldolgozása
- Riportkészítés, videofilm-készítés. Ennek során a téma kiválasztásának fontossága a foglalkozási terv alapján. A kommunikációs csatornák jelentőségének felismerése. A fotózás – videózás szerepe a megismerésben
- Esettanulmány: Az esettanulmány elsősorban arra alkalmas, hogy áttekinthetővé tegyük az adott probléma okait, hatásait.
- Szimulációs játék: A szimulációs játék lényege a gyerekek által játszott szerepek. A játék ismertetőjegyei a következők: az adott probléma feltételeit leképezzük és a gyerekeket ebben a környezetben szerepeltetjük. Olyan kérdéseket kutatunk, amelyek jelentősek az adott hely szempontjából.
- A művészet és a valóság leképezése

Taneszközök:

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, hogy a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékében megjelenjen a környezeti nevelés speciális eszközigénye is.

Kommunikáció

A környezeti nevelésben – jellegénél, összetettségénél fogva – nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Ugyanakkor legalább ilyen fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott médiarodalmában kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni az információkat. Fontos számunkra, hogy képesek legyenek a szakirodalomban eligazodni, az értékes információkat meg tudják az értéktelentől különböztetni. Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, a szereplésre, az előadások módszertanára. Végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt – ezen képesség napjainkban nélkülözhetetlen.

Iskolán belüli kommunikáció formái

- kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel;
- házi dolgozat készítése;
- poszterek készítése és bemutatása;
- iskolarádió felhasználása híradásra;
- drótpostán történő levelezés: tanárokkal, szülőkkel, diákokkal;
- faliújságon közölt információk készítése;
- Témahét

Iskolán kívüli kommunikáció formái

- környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból;
- környezeti problémákról megjelent tudományos cikkek feldolgozása;
- környezetvédelemről szóló rádió-és televíziós hírek feldolgozása, értékelése;
- a környezet állapotfelmérésének értékelése, kapcsolatfelvétel az illetékesekkel;
- a közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés az illetékes önkormányzattal.

Minőségfejlesztés

Az iskolai környezeti nevelési munkájának mérése, értékelése több szempontból eltér az iskola életének más területén alkalmazottól. Ennek oka, hogy a környezeti nevelés a szakmai ismeretek mellett – a többi tantárgyhoz képest – markánsabban közvetít egy viselkedési módot és értékrendet az embernek a világban elfoglalt helyéről.

Helyi tanterv és mérés

A szakmai tartalmakat az egyes tantárgyak helyi tantervébe építjük be, s ennek keretében kerülnek mérésre is. A szaktárgyi munkaközösségeknek egy kerettantervi követelményrendszert kell kidolgozniuk.

Továbbképzés

Az élethosszig tartó tanulás egy pedagógus számára nélkülözhetetlen. Ennek egyszerre kell tartalmaznia a szakmai és a módszertani ismeretekben való fejlődést. A lehetőségek szerinti továbbképzéseken való részvétellel.

Záródokumentumok

A pedagógiai program érvényessége, beválásának vizsgálata, módosított nyilvánosságra hozatalának szabályozása

A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az intézmény vezetőjének jóváhagyásával válik érvényessé.

A hatályba lépés dátuma: 2013. szeptember 1.

A Pedagógiai Program a következő módosításig hatályos. A tantestület a Pedagógiai programot minden évben áttekinti a tanévnyitó/tanévzáró értekezleten, és azt szükség esetén módosítja. Ha a Pedagógiai Programot elfogadó pedagógusok több mint 50 %-a kicserélődik, a Pedagógiai Program fenntartásáról vagy módosításáról, új készítéséről szavazni kell.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános, minden érdeklődő megtekintheti.

Egy-egy példány a következő helyeken elérhető:

- az iskola igazgatójánál
- az igazgatóhelyetteseknél
- az iskola könyvtárában
- az iskola honlapján.

A Pedagógiai Program elfogadása és jóváhagyása

Jelen Pedagógiai Program az intézmény vezetőjének előterjesztése után a nevelőtestület 2004. 05. 14. napján elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület képviselői az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

Horváthné Láposi Éva sk.

Molnárné Simon Judit sk.

A Pedagógiai Program egészségnevelési és környezeti nevelési programjával egyetértek, támogatom.

dr. Hont Judit sk.
iskolaorvos

dr. Megyeri Erzsébet sk.
iskolaorvos

A Pedagógiai Programmal kapcsolatban az Iskolaszék – véleményezési jogot gyakorolt, melynek tényét az Iskolaszék képviselői tanúsítják.

Mezei Gyuláné sk.

Pogány Gabriella sk.

A Pedagógiai Programmal kapcsolatban a gyermekönkormányzat – a jogszabályban meghatározott módon véleményt nyilvánított, melynek tényét a gyermekönkormányzat képviselői tanúsítják.

Lieber Livia sk.

Kazsimér Fruzsina sk.

A Pedagógiai Programot az intézmény fenntartója 2008. június 25. napján jóváhagyta.

P.H.

A Pedagógiai Program módosításának elfogadása és jóváhagyása

Jelen Pedagógiai Program módosítását az intézmény vezetőjének előterjesztése után a nevelőtestület 2010. november 22. napján elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület képviselői az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

Kanyukné Kornyicki Erika sk.

Helembai Jánosné sk.

A Pedagógiai Programmal kapcsolatban az Iskolaszék és a Diákönkormányzat véleményezési jogot gyakorolt, melynek tényét a képviselői tanúsítják.

Lászlóné Garamvölgyi Éva sk
Iskolaszék

Pogány Gabriella sk.
DÖK

A módosított Pedagógiai Programot az intézmény fenntartója jóváhagyta.

P.H.

A Pedagógiai Program módosításának elfogadása és jóváhagyása

Legitimizációs záradék

Jelen Pedagógiai Programot a nevelőtestület 2013. március 27. napján elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület képviselői az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

Horváthné Láposi Éva sk.

Sztrida Elvira sk.

A Pedagógiai Programmal kapcsolatban az Iskolaszék és a Diákönkormányzat véleményezési jogot gyakorolt, melynek tényét a képviselői tanúsítják.

Boros Anikó sk.
Iskolaszék

Pogány Gabriella sk.
DÖK

A módosított Pedagógiai Programot az intézmény igazgatója 2013. március 27. napján jóváhagyta.

P.H.